

JAMES
ROLLINS

LABYRINT
Z KOSTÍ

Dávne zlo je dostatečně silné, aby ukončilo lidskou nadvládu nad světem...

LABYRINT Z KOSTÍ

JAMES ROLLINS

LABYRINT Z KOSTÍ

Přeložil Zdík Dušek

*Pro Fanoušky pokřiveného vesmíru, skupinu,
která tu byla od počátku... a která mě stále nutí,
abych vypadal co nejlíp*

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2016
Bořivojova 75, Praha 3
Copyright © 2015 by James Czajkowski
All rights reserved.

Z anglického originálu *The Bone Labyrinth*
(First published by HarperCollins Publisher, New York)
přeložil © 2016 Zdík Dušek
Redakce textu: Zuzana Pokorná
Jazyková korektura: Mirka Jarotková
Grafická úprava obálky © 2016 Bohumil Fencel

Elektronické formáty Dagmar Wankowska

První elektronické vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-7507-443-0 (pdf)

PODĚKOVÁNÍ

Na této knize najdete otisky mnoha lidí a já si vážím jejich pomoci, kritiky i povzbuzování. Zaprvé musím poděkovat svým prvním čtenářům, prvním redaktorům a některým z mých nejlepších přátel: Sally Anne Barnesové, Chrise Croweovi, Lee Garrettovi, Jane O'Rivové, Dennymu Graysonovi, Leonardu Littleovi, Scottu Smithovi, Judy Preyové, Caroline Williamsové, Christianu Rileyovi, Todu Toddovi, Chrise Smithovi a Amy Rogersové. A jako vždy děkuji Stevu Preyovi za skvělé mapy... a Cherei McCarterové za všechny úžasné zajímavosti, které se mi objevují v e-mailové schránce! Davidu Sylvianovi děkuji za to, že dokáže zařídít vše, co se po něm žádá, a zajišťuje, že držím krok s digitálním světem. Všem v nakladatelství HarperCollins děkuji za to, že mi vždycky kryli záda – zejména Michael Morrison, Liate Stehliková, Danielle Bartlettová, Kaitlyn Kennedyová, Josh Marwell, Lynn Gradyová, Richard Aquan, Tom Egner, Shawn Nicholls a Ana Maria Allessiová. Nakonec samozřejmě děkuji lidem nápomocným ve všech fázích vzniku nové knihy: své redaktorce Lysse Keuschové a její kolegyni Rebecce Lucashové i svým agentům Russu Galenovi a Dannymu Barorovi (spolu s jeho dcerou Heather Barorovou). A jako vždy musím zdůraznit, že za všechny případné chyby ve faktech nebo detailech, jichž se v knize dopouštím, nesu plnou odpovědnost – doufám, že jich není mnoho.

Poznámky z historických záznamů

V této knize hrají významnou roli dvě historické postavy: dva kněží, kteří žili v různých staletích, ale zároveň je spojuje osud.

Otec Athanasius Kircher byl v sedmnáctém století známý jako Leonardo da Vinci jezuitského řádu. I on mistrně zvládal stovku disciplín. Studoval lékařství, geologii, egyptologii a vynalézal složité mechanické automaty včetně magnetických hodin (jejichž rekonstrukci lze zhlédnout v Green Library na Stanfordově univerzitě). Tento renesanční muž a jeho dílo později ovlivnili osobnosti napříč dějinami od Descartese po Napoleona a od Julese Vernea po Edgara Allana Poea.

Ale také jednu další.

Otec Carlos Crespi se narodil o několik set let později, v roce 1891. Nechal se inspirovat Kircherovým dílem a sám se stal mnichem s mnoha talenty. Byl botanik, antropolog, historik a hudebník. Nakonec se usadil jako misionář v malém městě v Ekvádoru, kde sloužil padesát let. Tam se do jeho vlastnictví dostala rozsáhlá sbírka starověkých zlatých předmětů, jež mu přinesli místní indiáni z kmene Šuárů. Udává se, že předměty pocházely z jeskynního systému, který se táhne po celé šířce Jižní Ameriky a jenž údajně ukrývá ztracenou knihovnu starých kovových desek a křišťálových knih. Artefakty byly ozdobeny zvláštními obrázky a nápisy z nerozluštitelných hieroglyfů.

Podle některých archeologů se jednalo o padělký, jiní Crespiho vyprávění o jejich původu věřili. V roce 1962 muzeum hostící tyto artefakty zničil záhadný požár a ekvádorská vláda dala těch pár, jež zůstaly, pod zámek.

Co z příběhu otce Crespiho je pravda a co pustý výmysl? Nikdo neví. Není nicméně pochyb o tom, že tento zbožný mnich svému příběhu věřil a že předměty existovaly.

V roce 1976 se dokonce britský vojensko-vědecký tým snažil onu ztracenou podzemní knihovnu najít, ale dostal se do špatného jeskynního systému. Tuto výpravu překvapivě vedl Američan – nikdo jiný než Neil Armstrong, první člověk, který se procházel po Měsíci.

Co přesvědčilo tohoto samotářského amerického hrdinu, který jen zřídka poskytoval rozhovory, aby se výpravy zúčastnil? Odpověď souvisí s ještě větší záhadou, která podkopává samotný základ našeho místa ve světě.

Poznámky z vědeckých záznamů

Zásadní tajemství našeho původu – toho, co z nás dělá lidi – lze shrnout do jediné otázky: *Proč jsme tak chytří?*

Evoluce lidské inteligence představuje záhadu pro vědce i filozofy. Ano, od nejstarších homininů po nástup *Homo sapiens* zhruba před 200 000 lety lze vysledovat růst mozku. Ale pořád není známo, proč se u našeho druhu před 50 000 lety náhle a nevysvětlitelně skokově zvýšila inteligence.

Antropologové tento okamžik označují jako Velký skok. Objevuje se ve fosilních záznamech jako náhlý vznik umění, hudby a pokroku ve výrobě zbraní. Velikost našich mozků se nezměnila, takže anatomie tento skok vysvětlit nemůže, ale muselo se odehrát něco zásadního, co způsobilo náhlý nárůst inteligence a vědomí. Existuje mnoho teorií, které tuto událost připisují klimatické změně, genetickým mutacím, ba i změnám ve výživě.

Ještě více zneklidňuje skutečnost, že během posledních 10 000 let se naše mozky *zmenšují* – k dnešku o plných 15 procent. Co tato nová změna znamená? Co věští pro naši budoucnost? Odpověď může být ukryta ve vyluštění záhady Velkého skoku. Zatím se však nepodařilo najít žádný jasný závěr, který by klíčový okamžik vývoje v lidských dějinách vysvětlil.

Až doteď.

A s odhaleními na těchto stránkách se vynořuje ještě znepokojivější otázka: Jsme na prahu druhého Velkého skoku? Nebo jsme odsouzeni k pádu zpět?

Intelligence je evoluční náhoda a nikoliv nezbytně výhodná.

– Isaac Asimov

Měřítkem *intelligence* je schopnost přijmout změnu.

– Albert Einstein

„Utíkej, holčičko!“

Les za ním osvětlovaly plameny. Už od rána nutil požár K'ruka a jeho dceru stoupat do zasněžených hor. Ale nebyl to dusivý kouř ani žhavé horko, čeho se K'ruk bál nejvíc. Ohlédl se, jestli zahlédne lovce, kteří kvůli nim zapálili les, ale nikde je neviděl.

Z dálky slyšel vytí vlků, velkých šelem, které podléhaly vůli lovců. Smečka se zdála být blíž, jen přes jedno údolí za nimi.

Ustarané se podíval ke slunci, jež klesalo k obzoru. Ruměná záře na obloze mu připomínala příslib tepla, jež leželo tím směrem, jejich domovskou jeskyni, zanořenou pod zelené kopce a černé skály, kde byl dostatek vody a v lesích na níže položených svazích se hemžili jeleni i bizoni.

Představil si jasnou záři domácích ohňů, tuk z opékaného masa odkapávající do prskajících plamenů i klan shromážděný kolem ohniště, než se všichni uloží ke spánku. Toužil po tomto starém životě, ale věděl, že se k němu nemůže vrátit – a jeho dcera už vůbec ne.

Jeho pozornost přilákal pronikavý bolestný výkřik. Onka uklouzla na mech porostlém kameni a tvrdě dopadla. Obvykle našlapovala spolehlivě, ale prchali už tři dlouhé dny.

Přiskočil k ní a zvedl ji. Její mladý obličej svítil strachem a potem. Pohladil ji po tváři, ve které viděl rysy po matce, klanové léčitelce, která zemřela krátce po Ončině narození. Přejel prstem po dceřiných ohnivých vlasech.

Tolik se podobají matčiným...

Ale viděl v jejím obličejí víc, znaky, které ji odlišovaly od ostatních. Nos měla užší než kdokoliv z K'rukova klanu, i na dívku starou pouhých devět zim. Obočí měla rovnější a ne tak husté. Zadíval se do jejích modrých očí, jasných jako sluneční obloha. Tento jas a tyto rysy prozrazovaly, že je smíšenou bytostí, někým na půli cesty mezi K'rukovými lidmi a těmi, kteří nedávno přišli z jihu, s hubenějšími končetinami a rychlejšími jazyky.

Takové zvláštní děti údajně dokazovaly, že oba kmeny – starý i nový – mohou žít společně v míru. Možná ne ve stejných jeskyních, ale přinejmenším by mohly sdílet společná loviště. A s tím, jak se oba kmeny sbližovaly, se rodilo víc dětí jako Onka. Tyto děti byly uctívány. Dívaly se na svět jinýma očima, stávali se z nich velcí šamani, léčitelé nebo lovci.

Před dvěma dny ale dorazil člen klanu ze sousedního údolí. Utrpěl smrtelné zranění, ale zbývalo mu dost sil, aby je varoval před mocným nepřítelem, před pohromou, která se šíří horami. Tento záhadný kmen přicházel ve velkém počtu a pronásledoval výjimečné lidi jako Onka. Žádný klan nesměl poskytovat útočiště takovým dětem. Klany, které je u sebe měly, byly vyvražděny.

Jakmile to K'ruk slyšel, věděl, že nesmí ohrozit svůj klan, ale nechtěl dovolit, aby odvedli Onku. A tak s ní utekl, jenže někdo musel nepřátelům jejich útěk prozradit.

Musel jim říct o Once.

Nedovolím, aby tě dostali.

Vzal ji za ruku a zrychlil, ale Onka brzy spíš klopýtala, než že by šla, a napadala na zraněný kotník. Když zdolávali další hřeben, zvedl ji a zadíval se do lesa pod nimi. Dnem údolí protékal potok, ze kterého se mohli napít.

„Tam si odpočineme,“ ukázal. „Ale jenom krátce...“

Vlevo od nich praskla větev. K'ruk se přikrčil, postavil Onku na zem a pozvedl oštěp s kamenným hrotem. Zpoza změti popadaných stromů se vynořila štíhlá postava v plášti a botách ze sobí kůže. Jejich pohledy se střetly. Aniž by pronesli jediné slovo, K'ruk věděl, že ten člověk je smíšená bytost jako Onka. Z jeho oblečení a z vlasů svázaných koženým řemínkem bylo jasné, že nepatří ke K'rukovu klanu, ale mezi ty kmeny se štíhlými končetinami, které přišly do těchto hor později.

Za nimi se ozvalo další zavytí, podle zvuku ještě z větší blízkosti.

Cizinec naklonil hlavu ke straně a zaposlouchal se. Pak zvedl ruku a pokynul K'rukovi, ať ho následuje. Taky něco řekl, ale K'ruk jeho slovům nerozuměl. Nakonec cizinec jednoduše ukázal k potoku a vyrazil ze zalesněného svahu.

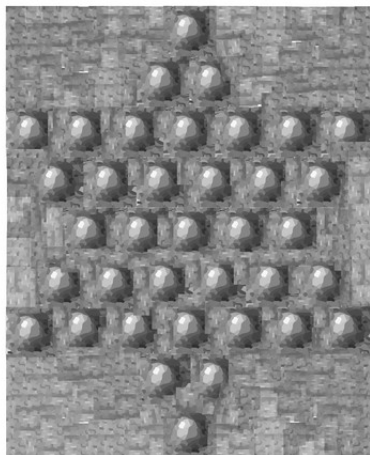
K'ruk zauvažoval, jestli se má vydat za ním, ale nové zavytí vlků jeho pochybnosti překonalo. Nesl Onku, aby drželi krok s cizincem. U potoka na ně čekala skupinka deseti nebo dvanácti lidí. Někteří byli mladší než Onka, jiní shrbení starci. Od pohledu patřili k mnoha různým klanům.

Jedno však měli společné.

Všichno to byly smíšené bytosti.

Cizinec postoupil kupředu a klekl si před Onku, aby se prstem dotkl jejího čela a přešel jí po líci. Zjevně poznal, že je jednou z nich.

K'rukova dcera se naopak dotkla znaku na cizincově čele: jizev vytvářejících zvláštní šesticípý tvar.

Přejela po něm prsty, jako kdyby v něm četla nějaký skrytý význam. Ostatní se usmáli – podle všeho vycítili dívčino porozumění.

Cizinec se narovnal a položil si dlaň na hrud'. „Teron,“ řekl.

K'ruk věděl, že to je určitě cizincovo jméno, ale cizinec pokračoval dalšími rychlými slovy a mávl na jednoho ze starců, který se ztěžka opíral o tlustou sukovitou hůl.

Stařec postoupil kupředu a promluvil K'rukovým jazykem. „Teron říká, že ta dívka se k nám může připojit. Projdeme vysokým průsmykem, který Teron zná a který bude ještě několik dní bez ledu. Jestli se tam dostaneme před nepřáteli, můžeme je setřást.“

„Dokud zase neroztaje sníh,“ poznamenal K'ruk ustaraně.

„To se nestane po mnoho měsíců. Do té doby zmizíme a naše stopa dávno vychladne.“

Zavytí vlků jim připomnělo, že si musí pospíšet.

Stařec si to uvědomoval taky. „Musíme hned vyrazit, než nás dohoní.“

„A vezmete mou dceru?“ Postrčil Onku k Teronovi.

Teron položil K'rukovi dlaň na rameno a stiskem slíbil, že se o ni postarají.

„Je u nás vítána,“ ujistil K'ruka stařec. „Ochráníme ji. Ale tvoje silná záda a ostrý oštěp se nám na dlouhé cestě můžou hodit.“

K'ruk ustoupil a sevřel oštěp pevněji. „Nepřátelé se blíží příliš rychle. Pokusím se je svést z vaší stopy nebo je zdržet na tak dlouho, abyste mohli dojít k průsmyku.“

Onka se mu zadívala do tváře. V jejích očích se zaleskly slzy – pochopila, k čemu se otec chystá. „Tati...“

S bolestí v srdci promluvil: „Tohle je teď tvůj klan, Onko. Odvedou tě do lepších krajů, kde budeš v bezpečí a kde vyrosteš v silnou ženu. Vím to.“

Onka se vysmekla z Teronova sevření, skočila na K'ruka a objala ho hubenými pažemi kolem krku.

Žal ho dusil víc než dceřiny ruce. Vysvobodil se z jejího objetí a předal ji Teronovi. Pak se sklonil a přitiskl svoje čelo k Ončinu, aby se rozloučil. Věděl, že už svou dceru nikdy neuvidí.

Narovnal se, otočil se a vykročil od potoka do svahu vstříc vlčímu vytí – ale slyšel jen žalostný nářek Onky za sebou.

Hodně štěstí, mé dítě.

Zrychlil, pevně odhodlaný postarat se o její bezpečí. Z hřebenu pokračoval proti chraptivému vytí loveckých šelem, které se k němu neslo ze sousedního údolí.

Teď už přímo běžel, dlouhými, rovnoměrnými skoky.

K dalšímu hřebenu dospěl při západu slunce. Údolí před ním se plnilo stíny. Opatrně zpomalil, protože vlci ztichli. Příkrčeně se plížil z jednoho stínu do druhého, držel se po větru od smečky a při každém kroku si dával pozor, aby nezlomil ani větvičku.

Konečně uviděl dno údolí a všiml si přelévajících se stínů. Vlci. Jedna z šelem vyšla zpoza stromu – nevypadala jako žádný vlk, jakého K'ruk kdy viděl. Měla rozčuchanou hřívu a na mohutném těle se jí křížovaly jizvy. Poodhrnuté pysky odhalovaly dlouhé, zažloutlé tesáky.

K'rukovi tlouklo srdce až v krku, ale zůstával skrčený na místě. Čekal, až se objeví pánové těch oblud.

Konečně se od stromů oddělily vyšší stíny. Největší z nich vyšel na osvětlenou mýtinu a K'ruk poprvé spatřil obličej nepřátel.

Z toho pohledu mu ztuhla krev v žilách a po zádech mu přeběhl mráz.

Ne, to není možné...

Křečovitě sevřel oštěp a ohlédl se přes rameno.

Utíkej, Onko. Utíkej a nikdy se nezastavuj.

JARO 1669 ŘÍM, PAPEŽSKÝ STÁT

Nicolas Steno odváděl mladého německého posla síněmi muzea v Římské koleji. Cizinec měl na sobě těžký plášť a zablácené boty, které představovaly jasnou známku naléhavosti i tajnosti jeho mise.

Vyslal ho Leopold I., císař Svaté říše římské, ze severu. Balíček, který nesl, byl určen pro Nicolasova drahého přítele, otce Athanasia Kirchera, zakladatele tohoto muzea.

Posel se vykuleně rozhlížel po mnoha zvláštnostech, jež tu byly shromážděny – po egyptských obeliscích i mechanických zázracích, které tikaly a hučely, to vše pod vysokými kupolemi s astronomickými detaily. Mladíkův zrak padl na velký jantar, v němž světlo svíčky zezadu odhalovalo dochované tělo nějaké ještěrky.

„Neotálej,“ napomenul ho Nicolas a vedl posla dál.

Nicolas znal každý kout muzea i každý zdejší svazek, z větší části díla zakladatele. Strávil tu téměř rok – poslal ho jeho patron, velkovévoda toskánský, aby prostudoval zdejší sbírku a potom založil vlastní kabinet kuriozit ve vévodově paláci ve Florencii.

Konečně dospěl k vysokým dubovým dveřím a zabušil na ně pěstí.

Zevnitř se ozval hlas. „Vstupte.“

Nicolas otevřel a uvedl posla do malé studovny, ozářené uhlíky dohasínajícího ohně. „Omlouvám se, že vás vyrušuji, důstojný otče.“

Německý posel okamžitě poklekl před širokým stolem a sklonil hlavu.

Postava nahrbená mezi sloupci knih dlouze vzdychla. Otec držel v ruce brk nad velkým pergamenem. „Zase jste přišel zkoumat mou sbírku, drahý Nicolasi? Měl bych vás upozornit, že jsem začal zdejší knihy číslovat.“

Nicolas se usmál. „Slibuji, že vám vrátím ten výtisk *Mundus Subterraneus*, jakmile plně vyvrátím mnohá vaše tvrzení.“

„Opravdu? Slyšel jsem, že dokončujete vlastní dílo o podzemních záhadách kamenů a krystalů.“

Nicolas souhlasně sklonil hlavu. „Ano. Ale než je zveřejním, pokorně bych uvítal nemilosrdnou analýzu od někoho jako vy.“

Od Nicolasova příjezdu před rokem ti dva strávili mnoho dlouhých večerů debatami o všech možných vědeckých, teologických i filozofických otázkách. Kircher byl sice o sedmatřicet let starší a zasluhoval si úctu, ale

vážil si každého, kdo se mu troufl postavit. Hned při prvním setkání vášnivě diskutovali o článku, který Nicolas zveřejnil před dvěma lety a v němž prohlašoval, že *glossopetrae* neboli „kamenné jazyky“ nacházené ve skálách jsou ve skutečnosti zuby starodávných žraloků. Otec Kircher se také zajímal o kosti a stopy minulosti uvězněné v kamenech a vedl s Nicolasem ohnivé polemiky o původu takových záhad. Díky vědecké zvědavosti se naučili obdivovat jeden druhého a stali se z nich kolegové a především přátelé.

Otec Kircher se podíval na posla, který pořád klečel před jeho přeplněným stolem. „Kdopak je váš společník?“

„Přináší balíček od Leopolda I. Zdá se, že se císař rozpomněl na své jezuitské vzdělání a posílá vám něco důležitého. Obrátil se na velkovévodu, abych tohoto muže bezodkladně a v nejprísnejším utajení přivedl k vám.“

Otec Kircher odložil brk. „Zajímavé.“

Oba věděli, že se císař zajímá o vědu a přírodní svět – tento zájem mu vštípl jezuitští učitelé, kteří ho v mládí vychovávali. Leopolda samotného čekala církevní dráha, dokud se poté, co jeho starší bratr zemřel na neštovice, nemusel posadit na studený severní trůn.

Otec Kircher mávl na posla. „Dost toho pošetilého klečení, příteli. Povstaň a přednes, kvůli čemu jsi vážil tak dalekou cestu.“

Posel se zvedl a stáhl si kápi. Objevil se obličej mladíka, kterému nemohlo být víc než dvacet let. Z vaku vytáhl tlustý dopis uzavřený císařovou pečeti, položil ho na stůl a rychle znovu ustoupil.

Kircher se podíval na Nicolase, ale ten jen pokrčil rameny. Ani on netušil, oč v této záležitosti jde.

Kircher zvedl nůž a přefízl pečeť, aby otevřel balíček. Z obálky se vykulil drobný předmět a dopadl na stolní desku. Jednalo se o kost uchovanou v křišťálově průhledném kamenu. Kircher nakrabatil obočí a z obálky vytáhl a rozvinul doprovodný pergamen. I když Nicolas stál několik kroků od stolu, viděl, že se jedná o podrobnou mapu východní Evropy. Otec Kircher si ji krátce prohlédl.

„Nechápu, co ta mapa a kousek staré kosti znamenají,“ řekl nakonec. „Chybí tu dopis s vysvětlením.“

Posel konečně promluvil, italsky se silným přízvukem. „Císař mě pověřil, abych doručil druhou polovinu vzkazu, slova, jež jsem si pod přísahou musel zapamatovat a která smím svěřit jen vám, důstojný otče.“

„Jaká jsou to slova?“

„Císař ví o vašem zájmu o dávnou minulost, o tajemství pohřbená v útrokách země, a žádá o pomoc při prozkoumání toho, co bylo odhaleno na místě označeném na mapě.“

„A co tam bylo odhaleno?“ zeptal se Nicolas. „Další kosti, jako je tahle?“

Přistoupil blíž a prohlédl si zkamenělý bělavý úlomek. Vycítil, že před ním leží něco velice starého.

„Kosti a mnohem víc,“ odpověděl posel.

„Komu ty kosti patří?“ zeptal se Kircher. „Čí hrob označují?“

Mladík odpověděl šokujícími slovy. Pak, než kterýkoliv z obou mužů stačil zareagovat, prudce zpoza opasku vytrhl dýku a podřízl si hrdlo od ucha k uchu. Z rány se vyřinula krev a mladík se zachroptěním padl na kolena a poté na obličej.

Nicolas mu přispěchal na pomoc. V duchu proklel krutost takového opatření. Zdálo se, že ona poslední slova byla určena pouze otci Kircherovi a jemu, a jakmile byla vyřčena, neměla být pronesena znovu.

Otec Kircher obešel stůl a přiklekl k poslovi. Vzal mladíkovu ruku do dlaní, ale jeho otázka směřovala na Nicolase. „Může to být pravda?“

Nicolas polkl, zděšen vzkazem, který pronesly ty zkrvavené rty.

Kosti... patří Adamovi a Evě.

1. DÍL

KREV A STÍNY

1. kapitola

29. DUBNA 10.32 STŘEDOEVRÓPSKÉHO ČASU
KARLOVACKÁ ŽUPA, CHORVATSKO

Neměli bychom tu být.

Pověřivá hrůza přiměla Rolanda Novaka, aby v prudké zatáčce zastavil. Zastínil si oči před ranním sluncem a zadíval se na rozeklaný vrchol hory před sebou. V dálce se kupila černá mračna.

Podle chorvatských lidových pověstí – příběhů, jež slýchal jako dítě – se za bouřlivých nocí na vrcholu hory Klek scházejí čarodějnice a víly, jejichž křik je slyšet až v nedalekém městečku Ogulin. K hoře se vázalo mnoho příběhů o neopatrných lidech, na které tu čekal hrozný osud.

Po staletí takové báje stačily k tomu, aby se k vrcholu nikdo nepřibližoval, ale to se v uplynulých několika desetiletích změnilo, když vysoké skalní stěny začaly lákat rostoucí počet místních horolezců. To však nebyl důvod, proč Roland s ostatními dnes ráno riskovali výstup ze severní strany hory.

„Už to není daleko,“ sliboval Alex Wrightson. „Bude nejlepší, když všechno vyřídíme ještě před příchodem bouře.“

Britský geolog vedl jejich čtveřici, a ačkoliv mu táhlo na sedmdesátku, vypadal stejně statný jako okolní hory. Navzdory chladu měl na sobě krátké khaki kalhoty odhalující silné, šlachovité nohy. Sněhobílé vlasy, hustší než Rolandovy plavé, měl zastrčené pod horolezeckou přilbu.

„To už říká potřetí,“ zahučela tiše Lena Crandallová směrem k Rolandovi. Tváře se jí leskly tenkou vrstvou potu z hodinového výstupu, ale nezdálo se, že by byla u konce s dechem. Taky jí ovšem bylo teprve pětadvacet a podle obnošených bot byla jistě zvyklá hodně chodit.

Zadívala se na oblohu k vysoké hradbě tmavých mraků. „Ještě že jsem se sem dostala o den dřív,“ dodala. „Až sem dorazí ta bouřka, hory budou bůhvíjak dlouho neschůdné.“

Všichni si uvědomovali hrozící nebezpečí a pokračovali po neznačené stezce o to rychleji. Lena si rozepnula péřovou bundu a nadhodila si starý ruksak na ramenou. Bylo na něm logo Emoryho univerzity, její *alma mater* v georgijské Atlantě. Roland o této Američance nevěděl skoro nic, jen

že je genetička, kterou povolali ze studijního pobytu na Ústavu evoluční antropologie Maxe Plancka v německém Lipsku. A podobně jako Roland neznala důvod, proč je britský geolog se svým kolegou, francouzským paleontologem, zavolali.

Dr. Dayne Arnaud si během výstupu šeptem povídal s Wrightsonem, a ačkoliv Roland paleontologovým slovům nerozuměl, zejména díky jeho silnému francouzskému přízvuku, jeho hlas zněl podrážděně. Zatím ani jeden z nich neprozradil žádné podrobnosti o cíli výpravy nebo o tom, co tady objevili.

Roland se přinutil k trpělivosti. Vyrostl v Záhřebu, hlavním městě Chorvatska, ale znal všechny pověsti o tomto vrcholu Dinárských hor. Zázračně se podobal obru ležícímu na zádech. Říkalo se, že jde o tělo obra Kleka, který bojoval s bohem Volosem a za tuto urážku byl proměněn v kámen. Ještě než zkameněl, přísahal, že se jednoho dne probudí ze spánku a pomstí se světu.

Roland cítil záchvěv pověřivých obav.

Protože obr se v poslední době začal ozývat.

Oblast byla náchylná k zemětřesením – tato skutečnost možná stála za vznikem báje o dřímajícím obru. Minulý měsíc tu zrovna došlo k otřesu o síle 5,2 podle RichtEROVY stupnice, při kterém dokonce pukla věž středověkého kostela v blízkém Ogulinu.

Roland měl podezření, že otřes souvisí s tím, co geolog a paleontolog objevili. Jeho podezření se potvrdilo, když obešli rozeklaný výstupek hory a zanořili se do hustého borového hájku. Před nimi se ze stěny odlomil velký kus skály a zřítíl se do lesa, kde porazil několik stromů a rozryl zemi jako noha samotného mocného Kleka.

Vydali se po stezce bludištěm kamenů a rozdrčených kmenů. „Jeden místní pozorovatel ptáků narazil na tenhle sesuv po otřesu z minulého měsíce,“ řekl Wrightson. „Byl tu dost brzy ráno, aby viděl, jak mezi několika balvany stoupá pára, což naznačovalo přítomnost jeskynního systému.“

„A vy si myslíte, že nedávné zemětřesení ten jeskynní systém otevřelo?“ zeptala se Lena.

„Přesně tak.“ Wrightson mávl rukou. „Není to tak překvapivé. Celé pohoří je z větší části vápencový kras. Dešťové srážky a nepřeborné množství pramenů vytvořily z oblasti geologické hřiště plné zázraků. Jsou tu podzemní řeky, závrtky, jeskyně – cokoli vás napadne.“

Roland se zahleděl na Arnauda. „Ale našli jste *víc* než jenom starou jeskyni.“

Wrightson se ohlédl. V očích se mu zalesklo pobavené vzrušení. „Nechceme vám pokazit překvapení, že ne, doktore Arnaude?“

Paleontolog něco nevrle zabručel – jeho tón odpovídal podmračenému výrazu vepsanému do tváře. Zatímco Wrightson byl družný a přátelský, Francouz představoval jeho temný stín, věčně zachmuřený a špatně naložený. Byl jen o pár let starší než dvaatřicetiletý Roland, ale vzhledem k svému přístupu Arnaud působil dojmem mnohem staršího muže. Roland odhadoval, že za Arnaudovou nevrlostí do značné míry stojí přítomnost obou hostů. Někteří vědci si vlastní objevy žárlivě střeží.

„Tak, tady to je!“ oznámil Wrightson a přistoupil k žebříku vyčnívajícímu z nenápadného otvoru v zemi.

Roland se tolik soustředil na cíl cesty, že přehlédl postavu ve stínu balvanu, dokud mohutný muž nevykročil na sluneční světlo. Přes rameno měl zavěšenou pušku, a ačkoliv byl oblečený do civilních šatů, jeho toporný postoj, nažehlené puky i ocelový lesk v očích vypovídaly o vojenské minulosti. I černé vlasy měl ostříhané nakrátko, takže spíš připomínaly přiléhavou čepičku se štítkem.

Oslovil Arnauda rychlou francouzštinou.

Roland francouzsky neuměl, z chování strážného bylo však vidět, že není paleontologův podřízený, ale spíš rovnocenný kolega. Muž ukázal k čím dál temnější obloze. Zdálo se, že se dohadují, jestli je má pustit dolů. Nakonec zaklel, přistoupil ke generátoru a trhnutím za lanko ho nastartoval.

„To je velitel Henri Gerard,“ představil ho Wrightson. „Patří k Chasseurs Alpins, elitní francouzské horské pěchotě. On a jeho muži tu hlídají, aby se sem nedostal nikdo nepovolaný.“

Roland se rozhlédl po dalších vojácích, ale nikoho neviděl.

„Jde o politováníhodnou, ale nezbytnou opatrnost,“ pokračoval Wrightson. „Když ten pozorovatel ptáků objevil vchod do jeskyně, spojil se s klubem jeskyňářů, aby to tu prozkoumali. Naštěstí pro nás se členové klubu řídí přísnými pravidly. Jakmile odhalili význam toho, co je dole, zakonzervovali to, co objevili, a zavolali svým francouzským kolegům, kteří dohlíželi na konzervaci takových slavných jeskyní jako Chauvet a Lascaux.“

Roland znal význam těchto dvou jeskyní, proslulých kresbami ze starší doby kamenné, které vytvořili nejstarší předci moderního člověka.

Podíval se na otvor v zemi. Začínal tušit, co tam dole asi je.

Lena taky pochopila. „Našli jste jeskynní malby?“

Wrightson povytáhl jedno obočí. „Ach, našli jsme toho mnohem víc.“ Zakotvil pohledem na Rolandovi. „Proto jsme kontaktovali Vatikán, otče Novaku, a proto jste byl povolán z Chorvatské katolické univerzity v Záhřebu, abyste se k nám připojil.“

Roland nahlédl do chodby. Při hromobití, které k nim dolehlo z dálky, ho strach donutil dotknout se bílého kněžského kolárku.

Ozval se Arnaud, se silným přízvukem a jasně slyšitelným opovržením v hlase. „Otče, jste tady, abyste dosvědčil a potvrdil zázrak, který jsme tu našli.“

11.15

Lena slézala po žebříku za Wrightsonem a Arnaudem. Vedle žebříku byl natažený kabel od generátoru k mdlé záři světel dole. Stejně jako ostatní měla na hlavě jeskyňářskou přilbu se svítilnou. V uších jí bušila krev – ze vzrušení, ale taky z mírné klaustrofobie.

Většinu času trávila zavřená v genetických laboratořích nad mikroskopem nebo četbou kódů z počítačového monitoru. Kdykoliv měla volnou chvíli, unikala do dostupné přírody – v poslední době většinou do parků podél řek křížujících Lipsko. Stýskalo se jí po zalesněných akrech kolem jejího dřívějšího pracoviště za Atlantou. A stýskalo se jí i po sestře – genetičce jako ona –, která pokračovala v práci na společném projektu ve Státech, zatímco Lena odváděla pomocné práce zde v Evropě, což znamenalo šestnáct až osmnáct hodin denně rekonstruovat starobylou genetickou informaci z úlomků kostí či zubů.

Jestli byla tato jeskyně opravdu nalezištěm ze starší doby kamenné, bohatým na fosilizované zbytky a artefakty, rozuměla své zdejší úloze: opatrně nabrat vzorky k analýze v laboratoři. Planckův ústav měl pověst předního světového pracoviště, pokud šlo o izolaci fragmentů DNA ze starých kostí a rekonstrukci sekvencí.

Lena hleděla mezi stupni žebříku pod sebou a uvažovala, co asi dole najde. Přála si, aby tu s ní byla její sestra Maria.

Shora se ozvalo tiché zalapání po dechu, když otci Novakovi uklouzla na žebříku noha, ale rychle našel ztracenou rovnováhu. Lena se zamračila – znovu ji napadlo, proč sem pozvali toho kněze. Cestou ze Záhřebu si s ním

povídala a zjistila, že vyučuje dějiny středověku na univerzitě, což byla zvláštní odbornost pro člověka zkoumajícího pravěkou jeskyni.

Konečně dospěla k úpatí žebříku. Wrightson jí pomohl sestoupit a pokynul, aby následovala Arnauda, který příkřečně pokračoval chodbou dál. Lena sklonila hlavu, ale i tak občas narazila přílbou do nízkého stropu a světlo lampy trochu poskočilo. Bylo tu tepleji než venku, ve vzduchu však zároveň visela vlhkost – vápencové stěny byly na dotek mokré a zemi pokrývala vrstva kluzké naplaveniny.

Po chvíli se Arnaud před ní narovnal. Lena se postavila vedle něj, protáhla si záda – a při pohledu, který se jí naskýtal, ztuhla.

Před nimi se otvírala jeskyně s tesáky stalagmitů a stalaktitů. Stěny potahovala vrstva vodou ohlazeného vápence, zatímco ze stropů visely lustry spirálovitých sněhobílých krystalů od velikosti tenkých slámek po strukturu připomínající parohy.

„Nádherná ukázka heliktitů,“ řekl Wrightson, když si všiml, co si Lena prohlíží. „Tento typ jeskynních útvarů roste díky kapilárním silám protlačujícím vodu mikroskopickými puklinami. Přibývá rychlostí několika centimetrů za sto let.“

„Úžasné,“ zašeptala. Bála se, že pouhý výdech naruší křehce vyhlížejší tvary.

Arnaud promluvil příkřeji. „Odtud si dávejte pozor. Chodte jenom po žebřících, které jsme položili po celé podlaze jako můstky. To, co se nám zachovalo pod nohama, je stejně důležité jako to, co visí nad námi.“

Paleontolog vykročil po úzké cestě z ocelových kolejnic, které směřovaly hlouběji do jeskyně. Okolí osvětlovalo několik zářivek, napájených z generátoru nahoře. Lena si všimla předmětů poházených všude po zemi, potažených vápencovými usazeninami. Přes krystaly rozeznávala tvary zvířecích lebek a kostí nohou.

„Zachovala se tu pokladnice pravěkého života,“ řekl Arnaud. Kyselý tón v jeho hlase vystřídal úžas. Kývl k jednomu takovému předmětu. „Támhle je neporušená zadní končetina *Coelodonta antiquitatis*.“

„Srstnatého nosorožce,“ řekla Lena.

Arnaud se na ni podíval se zábleskem respektu a překvapení, které ji uráželo. „Správně.“

Ukázala na věc spočívající na podstavci zlomeného stalagmitu: lebku spojenou s krápníkem ztuhlými potůčky vápence. „Jestli se nemýlím, tahle patřila druhu *Ursus spelaeus*.“

„Neblaze proslulému jeskynnímu medvědu,“ přikývl Arnaud neochotně. Wrightson se zasmál.

Lena potlačila úsměv. *Tuhle hru můžou hrát dva.*

„Z polohy lebky se zdá, že ji používali jako totem,“ pokračoval Arnaud. „Před ní vidíte černou skvrnu starého ohniště. Plameny patrně vrhaly stín medvědí lebky na protější stěnu.“

Lena si představila takový pohled a snažila se odhadnout, jaké pocity asi vyvolával v pravěkých lidech, kteří si zde zařídili domov.

Arnaud pokračoval v cestě k protější stěně jeskyně a ukazoval další vzácné poklady: rohy antilopy sajgy, lebku bizona, hromadu mamutích klů a dokonce i úplnou kostru orla skalního. Mezi nimi se nacházely menší černé skvrny, patrně jednotlivá domácí ohniště.

Konečně prošli první jeskyní a ocitli se v mnohem větší prostoře, která tu předchozí zcela zastíňovala. Její strop se klenul ve výšce několika podlaží nad nimi. Jeskyně byla tak velká, že by se tu snadno otočil dvoupatrový autobus.

„Hlavní atrakce,“ oznámil Wrightson, přešel do čela a vykročil po provizorní ocelové stezce.

Lena nepotřebovala, aby jí někdo ukazoval zdejší divy. Spodní polovinu jeskyně zdobily obří nástěnné petroglyfy znázorňující různá zvířata jako momentky z přírodního světa. Některé byly podle všeho nakresleny uhlím, jiné vyryty do černé skalní stěny, takže pod nimi prosvítaly světlejší odstíny. U několika byly použity jasnější barvy starověkých pigmentů.

Nejvíc ale Lenu upoutala jejich čistá krása. Nejednalo se o žádné jedno-duše načrtnuté postavy, ale vyložená umělecká díla. Hřívý koní vypadaly, jako kdyby vlály. Bizoni byli zachyceni s rozmazanýma nohama jako při běhu. Stáda jelenů zvedala parohy do výšky, jako kdyby jimi chtěli polapit létající orly. Mezi ostatními zvířaty běželi lvi a levharti – buď lovili, nebo sami prchali. Na jedné straně se zvedal obrovský jeskynní medvěd na zadní nohy a tyčil se nad všemi ostatními.

Lena měla co dělat, aby našlapovala jenom po vyznačené cestě, protože se pokoušela zachytit pohledem všechno kolem. „Nádhera. Kéž by to viděla i moje sestra.“

„Úplně to zastíňuje malůvky v Lascaux, že ano?“ usmál se široce Wrightson. „Ale to není všechno.“

„Jak to myslíte?“ zeptal se otec Novak.

„Ukážeme jim, co je skryto všem na očích?“ obrátil se Wrightson na Arnauda.

Francouz pokrčil rameny.

Wrightson ukázal doprostřed místnosti, k černé skvrně o průměru dvou metrů, která označovala dávné ohniště a na níž stála trojnožka se zářivkami.

Geolog si klekl vedle panelu se spínači připojenému ke kabelu. „Buďte tak hodní a zhasněte čelové reflektory.“

Jakmile poslechli, přepnul páčku a všechny zářivky zhasly. Obklopila je tma.

„A nyní se vrátíme o čtyřicet tisíc let do minulosti,“ pronesl Wrightson zpěvavě jako pouťový vyvolávač.

Cvakl spínač a ve tmě se rozsvítily jen zářivky na trojnožce uprostřed místnosti. I ty vydávaly oslnivé světlo, které se navíc mihotalo a blikalo.

Jako plameny ohně, uvědomila si Lena.

Nejdřív smysl takového představení nechápala, ale otec Novak slyšitelně zalupal po dechu a Lena sledovala směr jeho pohledu zpátky ke stěnam. Přelévaly se po nich obří stíny a dosahovaly mnohem výš než vířící petroglyfy. Ty stíny vrhal kruh stalagmitů vyčnívajících ze země. Až teď si Lena všimla, že krápníky byly otesány a vytvarovány tak, aby na stěnách vytvořily tajemnou armádu.

Siluety byly zjevně lidské, ale některé měly zatočené rohy a jiné zvedaly do vzduchu oštěpy. Mihotavé světlo zároveň dodávalo zvířatům ve spodní části iluzi pohybu – jako kdyby propadla panice. Osamělý jeskynný medvěd stál proti jedné z těch postav, jenže teď mu bok probodával stín oštěpu. To, co dřív vypadalo jako zuřivý řev mocného zvířete, nyní připomínalo spíš okamžik muk.

Lena se pomalu otočila kolem dokola, uchvácená zdejšími výjevy, a cítila, jak ji prostupuje niterná hrůza. Dokonce i otec Novak se na ochranu pokřičoval.

„Dost téhle pošetilosti,“ vyštěkl Arnaud.

Wrightson poslechl a rozzářil se i zbytek světél.

Lena zhluboka vdechla zemitou vůni. Pod nohama cítila ocelovou stezku, která jí pomohla navrátit se do současnosti. „Pů... působivé,“ vykotala. „Ale co to podle vás znamená? Nějaké znázornění lovu a obratnosti členů kmene při stopování a zabíjení kořisti?“

Chvilí nikdo neodpověděl.

„Připadá mi to jako varování,“ řekl nakonec otec Novak a nepatrně zavr-
těl hlavou, jako kdyby nevěděl, jak nejlíp zformulovat svoje pocity do slov.

Lena mu rozuměla. Obrazy nevypadaly jako oslava dovedností dávných
lidí s oštěpy a holemi, ale jako krutý, hrozivý útok.

„Tyhle záhady se vás netýkají,“ řekl Arnaud a znovu je pobídl k chůzi.
„Proto jsme vás sem nezvali.“

Odvedl je ke vzdálené stěně, kde z jeskyně s malbami vedl klenutý
východ. Když procházeli kolem jednoho z těch otesaných stalagmitů, Lena
se chtěla zastavit a prozkoumat ho, aby zjistila, jak se dávným lidem poda-
řilo dosáhnout takové iluze tvarů a pohybů, ale Arnaud je poháněl kupředu.

Mimo hlavní jeskyni nebyly žádné reflektory. Za klenutým východem
se převalovala jen černá tma. Lena opět rozsvítila čelovou svítilnu a stíny
prořal kužel světla, ve kterém se objevila krátká chodba končící zhroute-
nou stěnou.

Arnaud je vedl po mírném svahu až ke konci tunelu.

„Je zadržný,“ podivil se otec Novak, zjevně stejně překvapený jako ona.

„Tahle zeď není dílem lidí z doby kamenné,“ řekla a přešla dlaněmi po
cihlách spojených maltou. „Ale je stará.“

Wrightson se před nimi sklonil a posvítíl do otvoru proraženého ve
stěně. „Za touto překážkou pokračuje chodba ještě padesát metrů a končí
starým závalem. Řekl bych, že tahle chodba byla původním vstupem do
jeskynního systému. Očividně ho zazdili, aby se nikdo nedostal dovnitř.
A zemětřesení před několika stoletími vstup uzavřelo ještě důkladněji.“

Lena nahlédla do otvoru. „Jenže co jedno zemětřesení uzavřelo, jiné
zase otevřelo.“

„Přesně tak. Pohřbená tajemství mají tvrdošíjný zvyk vracet se na světlo
světa.“

„Co je za tou zdí?“ zeptal se otec Novak.

„Záhady, které nás přiměly, abychom sem pozvali vás dva.“ Wrightson
ustoupil a mávl rukou k otvoru.

Lena zvědavě prolezla za světlem vlastní čelové svítilny. Zeď byla šede-
sát centimetrů silná a za ní se otvírala malá místnost, obezděná ze všech
stran a připomínající malou kapli.

Otec Novak se k ní připojil a posvítíl si ke stropu s křížujícími se dvo-
jitými oblouky. „Tuhle architekturu poznávám,“ řekl rozechvěle. „Takové
gotické klenby byly typické pro středověk.“

Lena ho sotva vnímala – její pozornost zaujal výklenek v postranní stěně, vyhloubený do přírodní skály. V mělké nice na zemi ležela kostra s kostlivými pažemi zkříženými na prsou, obklopená dokonalým kruhem z kamenů. V kruhu byly kolem těla umělecky rozmístěny menší kosti – žebra, zápěstní i zánártní kůstky – do složitého vzoru.

„Nemůže to být hrob jednoho z lidí, kteří zazdili tu chodbu?“ zeptal se Novak.

„Podle tvaru pánve se jednalo o muže.“ Lena se sklonila blíž a posvítila si na kostru od hlavy k patě. Přála si, aby měla lepší světlo. „Ale podívejte se na lebku, na výrazné nadočnicové oblouky. Jestli se nepletu, tohle jsou ostatky *Homo neanderthalensis*.“

„Neandertálce?“

Lena přikývla.

Novak se na ni podíval. „Slyšel jsem, že se ostatky neandertálců podařilo najít i jinde v Chorvatsku.“

„Máte pravdu. V jeskyni Vindija.“

Lena začínala chápat, proč ji sem povolali. Analýzu DNA oněch ostatků provedl právě Ústav Maxe Plancka a jejich objev umožnil sestavení prvního úplného genomu neandertálce.

„Myslel jsem, že neandertálci nebyli jeskynní malíři,“ poznamenal Novak a ohlédl se směrem k hlavní jeskyni.

„To je předmětem sporů,“ odpověděla Lena. „Ve Španělsku existuje jeskyně El Castillo. Síně jsou plné otisků rukou, kreseb zvířat i abstraktních obrazců. Datování naznačuje, že část uměleckých děl mohli vytvořit neandertálci, ale odpověď zatím neznáme, a co se týče propracovanosti zdejších děl, máte pravdu. Nejkrásnější petroglyfy – třeba ty ve francouzských jeskyních Lascaux a Chauvet – jsou dílem raných lidí. Nikdo ještě neobjevil srovnatelně propracované jeskynní malby, jejichž autorem by byl nějaký kmen neandertálců.“

Možná doted’.

Do kaple se za nimi protáhli i jejich dva společníci. „Proto jsme požádali o pomoc vás a vaše kolegy genetiky, doktorko Crandallová,“ řekl Arnaud. „Abyste zjistili, jestli obyvatelé těchto jeskyní byli skutečně neandertálci. A pokud ano, abyste zjistili, proč byli tak odlišní a tak pozoruhodní umělci.“

Lena namířila světlo na zadní stranu hrobu, k poslednímu uměleckému dílu – k petroglyfu z otisků dlaní rozmístěných do tvaru hvězdy.

Velké otisky měly ve světle načervenalé hnědou barvu připomínající odstín zaschlé krve.

Vytáhla mobil a pořídila několik snímků hrobu, pak obrátila pozornost k tělu v mělké prohlubni. Uvažovala, jestli otisky mohl udělat neandertálec, který zde spočíval. Vzpomněla si i na hrozivé stíny mihotající se na stěnách i na Novakovu poznámku.

Připadá mi to jako varování.

Wrightson si odkašlal. „To nás přivádí k další záhadě, tentokrát určené otci Novakovi.“

11.52

Když Roland uslyšel své jméno, odtrhl pohled od kostí v hrobě. *Není snad dostatečnou záhadou, proč někdo pohřbil ostatky neandertálce v místnosti, která vypadá jako středověká kaple?*

„Poslední krůček, příteli,“ řekl Wrightson a ukázal k dalšímu otvoru proraženému v zadní cihlové stěně. Podle geologova dřívějšího popisu tudy kdysi pokračovala chodba až k povrchu.

Roland zvědavě prolezl na druhou stranu a postavil se. Posvítíl si před sebe, ale neviděl nic hodného pozornosti – až na rovnoběžné rýhy v zemi, které pronikaly hluboko do vápencových vrstev.

Wrightson se k němu připojil a zamračil se na rýhy. „Vypadá to, že odtud vlekli něco těžkého. Nejspíš ti, kdo zazdili tuhle chodbu.“

„A vy si myslíte, že vám můžu pomoci tuhle záhadu vyřešit?“ zeptal se ho Roland.

„Nevím, jestli tuhle, ale je tady ještě jedna věc, kde nám podle mě můžete být nápomocný.“

Wrightson mu položil dlaně na ramena a otočil ho ke zdi za nimi. Až teď si Roland všiml kovové desky připevněné ke stěně jako označení hrobky.

„Něco je tam napsáno,“ řekl Wrightson a posvítíl zblízka na desku. „Latinsky.“

Roland přimhouřil oči. Kvůli stáří nápisu a rzi byla některá vyrytá písmena sotva čitelná, ale zjevně se jednalo o latinu. Několik úryvků rozluštil, včetně posledního řádku a podpisu osoby, která tu vzkaz zanechala.

„*Reverende Pater in Christo, Athanasius Kircher,*“ přečetl nahlas a hned přeložil: „Důstojný otec v Kristu Athanasius Kircher.“ Šokovaně se ohlédl na Wrightsona. „Toho... toho znám. O něm a jeho díle jsem psal dizertační práci.“

„To dobře vím. Proto sem Vatikán poslal vás.“ Wrightson kývl k desce. „Co zbytek vzkazu?“

Roland zavrtěl hlavou. „Přečtu jenom úryvky. S dostatkem času a správnými rozpouštědly se mi snad podaří zrekonstruovat celý nápis. Ale nejdelší dochovaná část se dá zhruba přeložit takto: *At' tudy nikdo neprojde, pokud nechce přivolat hněv samotného Boha.*“

„Řekl bych, že na to je trochu pozdě,“ zamumlal Wrightson.

Roland si ho nevšiml a dál studoval nápis.

Tady je další varování.

Z dálky k nim dolehlo hlasité zaburácení hromu. Bouře dospěla k horám.

„Je čas jít,“ řekl Wrightson a odvedl ho zpátky přes kapli, kde vyzvedli zbývající dva členy skupinky. V hlavní jeskyni geolog ukázal před sebe. „Měli bychom vystoupat nahoru, než...“

Prásk ohlušující hrom, v němž zanikl zbytek jeho slov. Najednou zhasly všechny reflektory v jeskyni, takže jediným zdrojem světla zůstaly jejich přílbové svítilny. Z hlubší temnoty před nimi se ozval vzdálený řev.

Ale tentokrát nešlo o křik čarodějnic z dávných bájí.

Dolehl k nim štěkot střelby.
Arnaud chytil Rolanda za paži. „Útočí na nás!“

2. kapitola

29. DUBNA 6.08 WASHINGTONSKÉHO ČASU
LAWRENCEVILLE, GEORGIE

Budí se hrůzou.

Tep krve v uších ho nutí vyskočit. Vymršťuje se z postele a před očima mu probleskuje obraz – známý obličej...

Matka.

Vrhá se přes tmavý pokoj k oknu a buší dlaněmi i pěstmi do tlustého skla. Tlak v hrudi narůstá, až už ho nedokáže udržet. Řve pocitem marnosti.

Konečně se nad ním rozzáří světlo a za sklem se objevuje obličej, který mu oplácí pohled. Tenhle obličej ale vidět nechce.

Přikládá si palec k bradě, znovu a znovu.

Matka, matka, matka...

6.22

Marii probudilo zaklepání na dveře pracovny. S neurčitým pocitem paniky se prudce zvedla na loket. Srdce jí bušilo až v krku. Otevřená kniha, kterou měla položenou na prsou, spadla na podlahu. Vteřinu jí trvalo, než si vzpomněla, kde je – víc ale ne, protože v práci trávila mnoho nocí.

Uklidnila se a podívala se na počítačový monitor na sousedním stole, kde probíhala data z poslední genetické analýzy. Uznala, když čekala na její výsledky.

Sakra... pořád probíhá.

„A-ano?“ podařilo se jí zachraptět.

„Doktorco Crandallová,“ zavolal hlas přes dveře její pracovny. „Omlouvám se, že ruším, ale došlo k menším problémům s Baakem. Myslel jsem, že byste to měla vědět.“

Maria se rychle posadila. Poznala nosový hlas studenta zootechniky z Emoryho univerzity, který měl zrovna službu.

„Dobře, Jacku, hned tam přijdu.“

Vstala, napila se zvětralé dietní koly z plechovky na stole, aby si svlažila ústa, po ránu vyschlá, a vykročila do chodby.

Jack Russo nervózně přecházel sem a tam.

„Co se stalo?“ zeptala se. Snažila se odstranit z hlasu jakoukoliv známku výčitek, ale vzhledem k jejímu mateřskému pudu vyzněla otázka příkřeji, než zamýšlela.

„Nevím. Čistil jsem vedlejší prázdné kotce, když najednou vybuchl.“

Vyrazila ke dveřím, které vedly dolů k Baakovu domovu. Za nimi měl vlastní hernu, ložnici a učebnu, oddělené od zbytku zařízení. Během dne se směl pod dohledem volně pohybovat po stovkách zalesněných akrů kolem terénní stanice Yerkesova národního střediska pro výzkum primátů. Hlavní sídlo se nacházelo na Emoryho univerzitě v Atlantě padesát kilometrů odtud.

To bylo na její vkus pořád příliš blízko. Dávala přednost nezávislosti, kterou měla tady v Lawrenceville. Její projekt přímo nesouvisel se zbytkem studií probíhajících ve výzkumné stanici. Financoval ho grant DARPY poskytnutý pod záštitou nové iniciativy Bílého domu nazvané BRAIN, což byla zkratka Výzkumu mozku prostřednictvím podpory inovačních neuro-technologí.

Marii – spolu se sestrou Lenou – vybrali jakožto držitelku doktorátů v genetice a etologii pro jedinečný projekt: výzkum evoluce lidské inteligence. Druhý zdroj financí představoval Planckův ústav evoluční antropologie v Německu, kde její sestra momentálně dohlížela na souběžný výzkum v nejnovější oblasti genomiky.

Maria dorazila k nejnižším dveřím a projela kartu elektronickou čtečkou, aby mohla vstoupit dovnitř. Proběhla ji s Jackem v patách. Student byl o hlavu vyšší než ona a měl na sobě nadměrně velkou pracovní kombinézu khaki barvy s univerzitním znakem na rameni. Nervózně se tahal za plavou, ježatou bradku doplňující jeho neupravené dlouhé vlasy stažené v typicky nedbalém studentském stylu členkou.

„To je dobré,“ pokusila se ho uklidnit Maria, když vstoupila do předsíně svého výzkumného oddělení. „Dojděte pro Tanga, to vždycky pomůže.“

„Jasně.“ Jack s ulehčením odběhl postranními dveřmi.

Maria přešla k širokému oknu ze sedm centimetrů silného bezpečnostního skla, které nabízelo výhled do místnosti s krabicemi ve škále základních barev, každou s písmenem abecedy. Vypadaly jako rozházené dětské hračky, až na to, že každá měla průměr třicet centimetrů a byla vyrobena ze silného plastu. Protějščí stěnu pokrývala bílá tabule s lištami, na kterých ležely různobarevné fixy. Jediným nábytkem byl široký stůl se dvěma židlemi.

Třída pro jedinečného studenta.

Žák přecházel před oknem. Za chůze se opíral o klouby prstů na levé ruce, zatímco pravou nezřetelně posunkoval a něco si pro sebe mumlal. Očividně byl rozrušený.

„Baako,“ zavolala na něj Maria a položila na sklo dlaň. „Všechno je v pořádku, jsem tady.“

Zahoukal na ni a otočil se k ní.

Maria přešla ke vchodu, kartou si odemkla hlavní dveře a vstoupila do malé klece za nimi. Odemkla dvířka a připojila se k němu ve třídě.

Baako k ní přispěchal a zvedl se na zadní nohy. Jednou chlupatou paží ji objal kolem pasu a přitiskl jí těžkou hlavu k břichu – zjevně potřeboval uklidnit.

Posadila se na zem a ukázala mu, ať si sedne proti ní. Pozorně si ho prohlížela a vyhodnocovala řeč jeho těla.

Baako byl tříletý nedospělý samec gorily nížinné neboli západní, vážil 70 kilogramů a měřil přes metr třicet. Měl velkou sílu, ale jeho tělo i končetiny si zachovávaly štíhlost. Posadil se před ni a zahleděl se na ni velkýma očima barvy tmavého karamelu, v koutcích svráštělýma zřejmým neklidem. Chlupatá černá obočí měl stažená obavami, rty sevřené do tenkých čárek a poodhrnuté, takže za nimi prosvítaly bílé zuby.

Maria ho vychovávala od novorozeněte, takže o něm věděla úplně všechno, od chování po poslední detaily fyziologických pochodů. Každé čtvrtletí mu se sestrou dělaly kompletní vyšetření magnetickou rezonancí, aby měly přesné záznamy o růstu jeho těla a především o anatomii lebky a utváření mozku.

Prsty přejela po kostěném hřebenu, který probíhal středem jeho lebky. Byl méně výrazný, než se dalo čekat u gorily jeho věku. I jeho čelisti byly jemnější, což přispívalo ke zploštění jeho obličeje.

„Copak se děje, můj krasavče?“ zeptala se ho tiše a konejšivě.

Pozvedl sevřené pěsti, otevřel je a přejel si roztaženými prsty po těle, s dlaněmi obrácenými k tělu.

[*Bojím se*]

Maria odpověděla hlasem i posunkem – zopakovala jeho gesto, obrátila otevřené dlaně vzhůru a lehce pokrčila rameny. „Čeho se bojíš?“

Ukázal si palcem na bradu a ostatní prsty nechal otevřené.

[*Matka*]

Maria věděla, že ji Baako považuje za matku, kterou svým způsobem taky byla. Sice ho neporodila, ale pečovala o něj a vychovávala ho jako

vlastní dítě. Navíc byl Baako i z biologického hlediska v podstatě její potomek. Nešlo o čistokrevnou gorilu. Jeho genom upravili v Mariině laboratoři a výsledné embryo odnosiла náhradní matka gorila.

„Jsem v pořádku,“ ujistila Baaka a zdůraznila svá slova tím, že ho přitiskla k sobě. „To přece vidíš.“

Baako se jí vysmekl a zavrtěl hlavou.

Zopakoval znak pro matku a přidal další – pravou rukou se chytil za bradu a spustil ji k levé ruce, kterou měl sevřenou v pěst kromě ukazováčku, namířeného na ni.

[*Matka-Sestra*]

Maria přikývla. Už mu rozuměla.

Bojí se o Lenu.

Baako měl dvě pečovatelky: Marii a její sestru Lenu. Obě považoval za svoje matky. Nejdřív se domnívaly, že si je Baako jakožto jednovaječná dvojčata možná plete, ale brzy vyšlo najevo, že je na rozdíl od některých kolegů z terénní stanice dokáže snadno rozeznat.

Baako opakoval první znak pořád dokola.

[*Bojím se, bojím se, bojím se...*]

„Nemusíš se bát, Baako. Už jsme o tom mluvili. Lena tady sice zrovna není, ale vrátí se. Je v pořádku.“

Udělala znaky pro písmena O a K.

Znovu zavrtěl hlavou a zopakoval posunek pro obavy.

Maria se vrátila k dřívější otázce. Zagestikulovala důrazněji, aby zjistila konkrétní důvod jeho strachu. „Proč se bojíš?“

6.38

Baako ztěžka dosedá a hledí na svoje otevřené dlaně. Svírá a rozevívá prsty a pokouší se vyjádřit svoje myšlenky. Nakonec si přikládá špičky prstů k čelu a otáčí k ní dlaň.

[*Nevím*]

Levou paži pokládá přes hrud', pravým palcem si ukazuje k obličejí a pravým zápěstím klepe do levého.

[*Nebezpečí*]

Matka se mračí a ohlíží se k druhé místnosti, k hnízdu z dek na jeho posteli. Dotýká se ukazováčkem čela, zvedá ho a dvakrát ho pokrčí. Přitom říká:

„Byl to jenom sen, Baako.“

Baako prudce vydechuje.

„Znáš přece sny, Baako. Už jsme si o nich povídali.“

Vrtí hlavou a napodobuje její gesto.

[Ne sen]

6.40

Maria viděla, že si je Baako zcela jistý. Zjevně věřil, že je Lena v nebezpečí. Náhle jí to připomnělo její vlastní nevysvětlitelnou úzkost, s níž předtím procitla na pohovce v pracovně.

Měla bych si dělat starosti?

Když vyrůstaly s identickou sestrou, četla o unikátním poutu, které se může rozvinout mezi dvojčaty – některé dvojice o sobě věděly i na velké vzdálenosti. Uvádělo se, že podobné nadpřirozené schopnosti vykazují i zvířata, například psi, kteří přijdou ke dveřím několik minut před nečekaným příchodem jejich pána. Jako vědkyně nicméně podobným tvrzením nepřikládala přílišnou vážnost – před vyprávěnkami dávala přednost experimentálním datům.

Přesto...

Možná bych měla Leně zavolat.

Když už nic jiného, její hlas v telefonu uklidní Baaka.

A mě taky.

Podívala se na hodinky a zauvažovala, kolik asi je v Chorvatsku. Mluvila s Lenou téměř denně, buď telefonem, nebo videokonferenčním hovorem. Sdělovaly si poznatky a zážitky a často si povídaly i několik hodin, aby si i na takovou vzdálenost uchovaly těsné pouto. Věděla, že není nezvyklé, aby mezi dvojčaty vydržel intimní vztah po celý život, ale Maria si byla se sestrou ještě bližší vzhledem k prožitým útrapám a zármutku.

Zavřela oči a vybavila si malý byt ve městě Albany ve státě New York, kde vyrostly.

Dvěře do ložnice se pootevřely. „Kdepak jsou moje koťátka?“

Maria se pod přikrývkou na dvojité posteli přitiskla těsněji k Leně. Už jim bylo devět a každá měla svoji postel, ale vždycky spaly pohromadě, dokud matka nepřišla domů. Nikdy sice nepoznaly otce, ale Lena občas vytahovala fotoalbum, společně si prohlížely jeho obličej a vymýšlely si,

kam šel a proč je opustil, když byly ještě malé. V některých příbězích vystupoval jako hrdina, v jiných jako zlosyn.

„Neslyším pod těmi dekami vrnění?“

Lena se zahihňala, což rozhihňalo i Marii.

Přikrývka se odhrnula a dívky ovanula vůně broskvového mýdla, kterým si matka po příchodu domů vždycky myla ruce.

„Tady jsou moje koťátka,“ řekla a posadila se na postel, očividně unavená po práci ve dvou zaměstnáních: večer v prodejně alkoholu za rohem a přes den v supermarketu na opačné straně města. Obě objala a jemně poslala Marii do její postele.

Dny trávily v bytě samy. Opatrovnice dětí byly příliš drahé. Ale věděly, že ze školy mají jít rovnou domů a pořádně se zamknout. Ani jedné z nich to nevadilo – aspoň ne moc. Dělal si navzájem společnost, hrály si nebo se dívaly na televizi.

Jakmile Maria ležela ve svojí posteli, matka ji políbila na čelo. „Jen spinkej dál, koťátko moje.“

Maria se pokusila mňouknout, ale místo toho zívla a odplula zpátky do spánku, ještě než matka zavřela dveře.

Hlasité zaklepání vytrhlo Marii ze vzpomínek.

Otočila se k okénku ve dveřích. Jack na ni zamával a v druhé ruce zvedl konec vodítka.

Maria si odkašlala a zavolala na něj. „Pojďte dál!“

Pokoušela se uklidnit a zaplašit obavy o Lenu. Dobře si ale uvědomovala, jak rychle se život může změnit a že v jediném okamžiku člověk může ztratit milovanou osobu. Když studovaly druhým rokem vysokou školu, o půlnoci je vytrhl ze spánku telefonát. V prodejně alkoholu došlo k loupeži, při které přišla jejich matka o život.

Od té doby zůstaly jen ony dvě.

Ucítila další ostré bodnutí úzkosti.

Hlavně buď v pořádku, Leno.

Jack vykročil ke dveřím a Baako zahoukal a nadskočil. Za jeho vzrušení nemohl ani tak Jackův příchod jako spíš to, kdo studenta obvykle na vodítku doprovázel.

Maria ale viděla, že za Jackem jde další muž, podstatně méně vítaný. Za oknem se vynořila lysá hlava ředitele terénní stanice. Doktora Traska sem určitě přivedly zprávy o ranním rozruchu.

Maria se narovнала a připravila se na nadcházející střet. Jack vstoupil jako první, prošel dveřmi klece a pustil svého společníka z vodítka.

Baako vzrušeně zafuněl, když k němu přiběhlo štěně australského honáckého psa a vrhlo se mu do náruče. Oba se svalili na zem. Tango byl desetiměsíční pes, teenager jako Baako, se skvrnitou šedou srstí a černou hlavou. Před půl rokem si ho Baako vybral z vrhu malých štěňat a stali se z nich nejlepší přátelé.

Doktor Leonard Trask se při vstupu do místnosti zamračil. „Slyšel jsem, že došlo k nějakému problému s vašim pokusným subjektem.“

„Nic, co by se nedalo zvládnout.“ Maria ukázala na radostné vítání. „Jak sám vidíte.“

Trask si založil ruce na prsou a nevyšimal si těch dvou. „Četla jste doporučení výboru v souvislosti s dospíváním vašeho subjektu. Už teď by měla být zavedena bezpečnostní opatření.“

„Jako například zamknout Baaka do klece, když v noci nebude pod přímým dohledem.“

„Je to pro jeho bezpečí, stejně jako pro bezpečí zdejších pracovníků.“ Trask mávl na Jacka. „Co kdyby prorazil okno a utekl?“

„Není dost silný, aby...“

„Zatím,“ přerušil ji Trask. „Bude lepší uvyknout ho na pobyt v kleci, dokud je ve zvladatelném věku.“

Maria odmítala ustoupit. „Přeposlala jsem výboru hromadu článků o tom, jak takové uvěznění zpomaluje mentální růst primátů. Primáti jsou inteligentní stvoření. Uvědomují si svoji existenci, chápou minulost a budoucnost, rozumí abstraktním pojmům. Izolace a uvěznění u takových tvorů může zastavit zdravý psychologický rozvoj, což následně vede ke stresovým poruchám, když už ne k vyložené psychóze. Ta pak představuje větší riziko pro všechny.“

„Výbor zvážil vaše připomínky a dospěl k rozhodnutí. Máte pětadvacet dní na realizaci nových pravidel.“

Maria věděla, že výbor v podstatě jen schvaluje to, co si Trask usmyslí. Než mohla namítnout něco dalšího, Trask se k ní otočil zády a odešel. Nechala ho jít, protože věděla, že toto pouštění hrůzy je důsledkem profesionální žárlivosti. Objem peněz plynoucích do jejího projektu byl zdaleka největší ze všech výzkumů momentálně probíhajících na stanici, a tudíž taky její projekt zabíral řadu zdejších zdrojů včetně místa.

Slyšela, že Trask chce rozšířit vlastní program výzkumu transplantací s využitím šimpanzů jako pokusných zvířat. Četla jeho grantové návrhy a považovala je za špatné. Nejenže opakovaly práci odvedenou jinde, ale byly taky zbytečně kruté.

O důvod víc, abych neustupovala.

Obrátila pozornost zpátky k Baakovi, který choval Tanga v klíně. Během hádky ztichl – zjevně vycítil napětí a možná i pochopil, že se dohadují o něm. Rozhlédla se po místnostech, které byly jeho domovem, a představila si, jaké by to bylo, každou noc ho zamykat do klece.

Není ale tohle místo už teď jako klec?

Bodly ji výčitky svědomí. Uvědomovala si, že značná část zahořklosti směřované na Traska plyne z jejího vlastního niterného konfliktu o etické povaze její práce. Rozhodně se snažila minimalizovat Baakův stres. Odmítala dovolit, aby na něm zkoušeli cokoliv nad rámec odběrů krve a běžného vyšetření. Navíc se ho snažila zabavovat, stimulovat a všestranně rozvíjet.

I tak, je to správné?

Řada států zakázala výzkumy na lidoopích: Nový Zéland, Nizozemsko, Velká Británie, Švédsko. V USA žádná taková omezení neplatila. Tento jedinečný výzkum mohl probíhat pouze v centrech primátů, jako je toto.

Baako na ni tiše zafuněl – vnímal její tíseň. Přitiskl si pěsti k hrudi, aby ji uklidnil.

Maria se usmála. „Taky tě mám ráda.“

Baako ukázal na Tanga a zopakoval svůj posunek.

„Tanga mám taky ráda.“

Baako uspokojeně vstal, zvedl starou deku a začal se o ni s Tangem dívoce přetahovat.

Jeho dřívější obavy byly zřejmě prozatím zažehnány, a tak se Maria obrátila k odchodu. Věděla, co musí udělat.

Zavolat Leně.

3. kapitola

29. DUBNA 12.45 STŘEDOEVROPSKÉHO ČASU
KARLOVACKÁ ŽUPA, CHORVATSKO

Lena ležela břichem dolů na kluzké skále a otec Roland Novak jí ztěžka oddechoval u ramene. Oba se ukryli ve vodorovné puklině u hlavní jeskyně. Otvor do jejich úkrytu se nacházel nízko nad zemí, takže na ně bylo vidět jen z výšky nepřesahující výšku kolen.

Lena napíjala ve tmě všechny smysly, aby zachytila nějaký náznak toho, co se děje venku. Nad horami se převalovalo hromobití a za sebou slyšela jasně rozeznatelný hukot vody z nějaké podzemní řeky. Přisahala by, že od chvíle, co se tu spolu schovali, zesílil. Představila si, jak se řeka rozvodňuje srážkami z vyšších poloh.

Nebo možná zní hlasitěji ve tmě.

Smysly se jí během čekání zostřily a ústa jí plnila měděná chuť hrůzy. V hrudi přitisknuté ke kamenům jí bušilo srdce.

„Co se tam nahoře děje?“ zašeptala bez dechu.

Jednalo se o řečnickou otázku, ale otec Novak odpověděl. „Snad jsou ti útočníci pryč. Třeba odešli, když se jim vzdali Arnaud s Wrightsonem.“

Lena se modlila, aby oba starší vědci byli naživu.

Krátce po přestřelce se od vchodu do jeskyně ozval megafonem zesílený hlas s požadavkem, aby paleontolog a geolog vylezli na povrch. Útočníci zřejmě úspěšně zlikvidovali francouzský oddíl a obsadili vrchol hory. Leně pořád zněl v hlavě poslední pokyn.

Jestli chcete oba přežít, okamžitě vyjděte ven!

Příkaz zazněl anglicky i francouzsky.

Wrightson se rychle rozhodl. „Ti parchanti chtějí jenom nás dva.“ Obrátil se k Rolandovi a Leně. „Vás ne. Ať útok naplánoval kdokoli, zřejmě neví, že jsme vás sem přivedli. Původně jste měli dorazit až zítra, jenže bouře všechno urychlila. Takže zůstaňte schovaní.“

Jednalo se o riskantní plán, ale zároveň nejlepší naději pro všechny. Roland a Lena s trochou štěstí mohli vyhlásit poplach, jakmile bezpečně uniknou. Neměli jinou možnost než vlézt do téhle pukliny, zatímco oba

starší muži vykročili za svým osudem k východu. Lena napjatě poslouchala, jestli neuslyší další střelbu signalizující popravu vědců.

„Někdo jde,“ sykl otec Novak a sevřel jí prsty.

Lena si všimla mírné záře ze sousední jeskyně, odkud se dalo vystoupat k povrchu. Do větší jeskyně vpadla skupinka temných postav v černých bojových kombinézách a s přilbami na hlavách. S poskakujícími kužely světla spěchali na druhou stranu, aniž by si všímali pečlivě rozmístěných stezek, a dupali po dokonale zachované sbírce pravěkých kostí a lebek. Mířili přímo k protější chodbě vedoucí ke zvláštní hrobce ukryté v obezděné kapli.

„Co to dělají?“ zašeptal otec Novak.

Její hrůzou probleskovala zlost. Lena věděla, že archeologické vykopávky stále sužují krádeže a vylupování nalezišť. Někdo se zjevně dozvěděl o zdejšímu objevu a snažil se získat co nejvíc, než přijde někdo chytřejší.

Z chodby se ozval šramot doprovázený ostřejším lomozem praskajících kamenů. O několik minut později jí Novak stiskl ruku pevněji.

„Už jsou tu zase,“ varoval ji.

Oddíl se objevil znovu a se stejnou bezohledností se vracel přes velkou jeskyni. Teď ale dva z mužů nesli dlouhou truhlu připomínající plastovou rakev. Lena dokázala uhodnout, co v ní je. Vybavila si neandertálské ostatky pohřbené v gotické kapli. Takhle dokonale zachovála kostra by na černém trhu vynesla tučnou sumu. Ostatní cenné artefakty pod nohama však muži ignorovali a drtili podrážkami relikvie za stovky tisíc dolarů.

Proč to dělají?

Po tlumeném zadunění prudce vydechla. Z chodby vedoucí ke kapli se vyřinul oblak dýmu a prachu. Lena nevěřičně zírala.

Vyhodili tu kapli do povětří.

Ale proč?

Lupiči zmizeli z jeskyně i se světly. V nastalé tmě se otec Novak pohnul, aby vylezl z úkrytu.

„Měli bychom počkat,“ varovala ho Lena a chytila ho za rukáv. „Musíme si být jistí, že jsou opravdu pryč.“

Ohlédl se na ni. „Nevypadalo to, že by se chtěli vrátit, ale máte pravdu. Měli bychom tu ještě chvíli zůstat schovaní. Mezitím se chci podívat, co zůstalo z té kaple.“

Vysoukal se z pukliny a rozsvítil čelovou svítilnu, ale zastínil ji prsty druhé ruky.

Lena ho následovala – kněžův návrh jí připadal rozumný a kromě toho se bála zůstat sama ve tmě. Prvních několik kroků se jí třásla kolena, ale hrůza rychle ustoupila, když teď měla konkrétní cíl, na nějž se mohla soustředit.

Novak šel s rozsvíceným reflektorem první.

Lena se za ním neklidně ohlížela přes rameno, jestli se zloději nevracejí. U zakouřeného ústí chodby se zeptala: „Proč záleží na tom, jestli tam něco zůstalo?“

„Doktor Wrightson mě sem povolal, abych vyřešil historickou záhadu, která tu byla pohřbená několik staletí. Nedovolím, aby jeho a Arnaudova oběť byla zbytečná.“

Leny bodly výčitky svědomí. Vybavila si, jak Wrightson a Arnaud odcházeli do tmy. I ji sem povolali kvůli vyřešení záhady.

V jejím případě přírodovědecké.

Před vstupem do chodby se naposledy rozhlédla po vyřezávaných stálgmitech a působivém jeskynním umění. Otec Novak měl pravdu.

Pokusí se zjistit, co jenom půjde.

Než bude pozdě.

13.16

Jako jediný přítomný zástupce římskokatolické církve byl Roland rozhodnutý, že dosvědčí znesvěcení malé kaple, na jejíž stavbu zřejmě před staletími dohlížel otec Athanasius Kircher. V hlavě se mu honily desítky otázek.

Proč důstojný otec před staletími tohle místo vůbec vysvětil? Proč ho nechal ukryt – a hlavně, proč ho teď vyloupili a znesvětili?

Doufal, že tam vepředu najde odpověď. Namířil kužel světla skrz zbytky kouře a vířícího vápencového prachu. Konečně dospěl ke zbytkům gotické kaple pokryté krátery. Z cihlových stěn zbývala hromada sutin. Vypadalo to, že útočníci kapli odpálili tak, aby zcela pohřbili hrob se zvláštními petroglyfy a pečlivě vyskládanými kostmi.

Ta americká genetička – Lena – se za ním rozkašlala, i když se snažila kašel potlačit rukou přitisknutou ke rtům. „Zametli po sobě stopy, aby zakryli důkazy o své loupeži.“

„Ale předtím jste si to tu vyfotografovala, že ano?“

„Jasně, sakra.“ Spravedlivé rozhořčení v jejím hlase mu vykouzlilo na tváři úsměv. „Promiňte, otče. Nechtěla jsem...“

„To je v pořádku. Jsem *sakra* rád, že jste ty snímky pořídila. A říkejte mi Rolande, prosím. Myslím, že nejsme v situaci, abychom dodržovali formality.“

Připojila se k němu na okraji kráteru po výbuchu. „Tady asi nic nezachráníme.“

„Nebud'te si tím tak jistá.“

Roland opatrně vykročil přes sutiny. Doufal, že se lupiči natolik soustředili na svůj cíl, že neprozkoumali protější stěnu kaple, obzvlášť její vnější stranu směřující ke starému vstupu do jeskynního systému.

Než k ní ale došel, zavolala na něj Lena. „Otče... Rolande, pojd'te se podívat na tohle.“

Ohlédl se a uviděl, jak Lena svítí na jeskynní stěnu proti dávnému hrobu. Výbuch strhl část cihel a odhalil další výklenek. Roland k ní přistoupil a jejich svítily ozářily prostor, ještě před chvílí uzavřený cihlovou zdí.

Prudce se nadechl. Ve výklenku byl další velký petroglyf ve tvaru hvězdy, opět vytvořený z otisků dlaní. „Je stejný jako ten naproti.“

„Ne tak úplně,“ řekla Lena.

„Co tím myslíte?“

Lena vytáhla mobil a namířila s ním do prostoru. „Otisky jsou menší, je jich víc a všimněte si, že všechny malíčky jsou nakřivo, jako kdyby si autor kdysi zlomil prst a zlomenina se mu špatně zahojila. Tenhle petroglyf rozhodně dělal někdo jiný. A podle velikosti otisků možná žena.“

Zatímco Lena pořizovala snímky, Roland se ohlédl k hromadě kamenů zakrývajících protější hrob. „Ten druhý byl třeba její partner.“

„Možná, ale to se nikdy nedozvíme.“ Lena namířila světlo k zemi. „Tady žádné kosti nejsou.“

Přinejmenším ne teď.

Roland se otočil a prošel na opačnou stranu sutin, kde si klekl a prohlédl si dvojici rýh, kterých si všiml už dřív. Stovky let staré stopy vedly od kaple k původnímu vchodu.

Dnešní lupiči možná nebyli jediní, kdo odtud něco vzal.

Narovnal se a obrátil pozornost k rozvalené části zadní zdi. Bral do ruky jednotlivé uvolněné cihly, zkoumal je a v duchu se modlil.

„Co hledáte?“ zeptala se Lena.

Než stačil odpovědět, ve světle se zaleskl kousek kovu vyčnívající zpod kamene. Odvalil kámen a ulehčeně vydechl.

„Tohle,“ řekl a přešel palcem po jménu vyrytém na spodku desky připevněné k cihle. Byl to ten nápis, který zkoumal s doktorem Wrightsonem.

Lena mu nahlédla přes rameno.

„Může tu být nějaké vodítko k vyřešení zdejších záhad,“ vysvětlil.
„Povrch desky je sice silně zrezivělý, ale s dostatkem času nejspíš dokážu...“

Jeskyní otráslo další vzdálené zadunění. Roland chytil Lenu za paži.

„Co to bylo?“ zeptala se.

Roland se s ní spěšně vrátil chodbou do hlavní jeskyně. Z protější chodby vedoucí k menší jeskyni a k povrchu se ve světle jeho čelovky valil nový oblak kouře a prachu.

„Ne...“ zasténala Lena. Zjevně chápala, co to znamená.

Lupiče neuspokojilo zničení kaple. Hodlali uzavřít vstup do jeskyně, a ještě víc tak zamaskovat svůj zločin.

„Co budeme dělat?“ zeptala se Lena.

Roland se nadechl k odpovědi, ale země pod nohama se jim znovu zachvěla. Od stropu se odlomil velký kus křehkých krápníků a roztránil se o zem. Sněhobílé úlomky mu doletěly až k botám.

Lena se ho chytila za loket a společně čekali, až ořesy pominou.

Roland si vzpomněl, že jeskynní systém odhalilo zemětřesení o síle 5,2 Richterovy stupnice, při kterém se ze spícího obra – hory Klek – odlomilo rameno. Bouře a tíha proudící vody představovaly další zátěž pro pukliny v hoře a způsobily následný ořes – nebo k němu přispěly poslední výbuchy.

Každopádně byli ve velkém průšvihů.

Zatajil dech, dokud ořesy nedozněly a nenastalo ticho.

„To je v pořádku,“ zašeptal, aby uklidnil svou společnost stejně jako sebe.

„Podívejte!“ Lena ukázala k puklině, ve které se předtím schovali.

Z ústí teď vytékala voda.

Ořesy změnilly hydrologické poměry v hoře, přeskupily žíly a tepny obra Kleka a nasměrovaly dešťovou vodu do tohoto otevřeného prostoru. Už vytékala z dalších, menších puklin a štěrbin.

Lena se na něj s děsem podívala, jestli Roland přijde s nějakou nadějí nebo plánem.

Nemohl jí nabídnout ani jedno.

4. kapitola

29. DUBNA 13.38 STŘEDOEVROPSKÉHO ČASU

PAŘÍŽ, FRANCIE

Telefon zazvonil v tu nejméně vhodnou dobu.

Velitel Gray Pierce stál nahý před vanou plnou horké vody v hotelové koupelně. Z okna apartmánu se mu nabízel výhled na historické Champs-Élysées lemované stromy, ale bližší výhled byl mnohem lepší.

Přes okraj vany visela štíhlá noha, vynořená z oparu nad koupelí s vůní levandule. Vrstva bublinek nemohla zakrýt postavu s výraznými křivkami libující si v horké vodě. Když se pohnula, mokré vlasy, černé jako havraní křídla, se jí shrnuly z obličejce a odhalily smaragdově zelené oči.

Svítilo v nich podráždění nad vyrušením.

„Nemusíš to zvedat,“ řekla, natáhla nohu do výšky, než ji zanořila do bublinek mimo jeho dohled.

Gray byl v pokušení řídit se jejím návrhem, zvonění se však neozývalo z hotelového telefonu, ale z Grayova mobilu na nočním stolku. Jedinečný tón prozrazoval, že volá jeho nadřízený, Painter Crowe, ředitel Sigmy.

Gray si povzdychl. „Nevolal by, kdyby to nebylo naléhavé.“

„A kdy není?“ zamumlala Seichan, celá se potopila a znovu se vynořila. Ze širokých lícních kostí jí po štíhlém krku stékaly pramínky vody a její obličej se horce leskl.

Gray se silou vůle přiměl odvrátit od vany. „Promiň, Seichan.“

Odešel do ložnice a zvedl mobil. Už tři dny si se Seichan užívali radosti Paříže – nebo přinejmenším to, co bylo vidět z okna nebo se dalo objednat u hotelové služby. Po více než třítýdenním odloučení se jen zřídka vzdalovali ze svého apartmánu v hotelu Fouquet's Barrière.

Seichan přiletěla do Paříže rovnou z Hongkongu, kde dohlížela na stavbu ženského azylového domu. Gray přicestoval z opačného směru, z D. C. Vzal si krátkou dovolenou – nejen ze zaměstnání u Sigmy, ale taky od péče o otce, který trpěl Alzheimerovou chorobou. Otec se v poslední době trochu stabilizoval, takže si Gray troufl nakrátko odjet. Po dobu jeho nepřítomnosti se o otce střídavě starala denní pečovatelka a Grayův mladší bratr.

Když zvedal telefon, přepadla ho zlá předtucha. Zpola očekával, že se hovor bude týkat jeho otce. Tato obava ho tížila v útrokách jako tvrdý, studený, neodstranitelný kus žuly. Část jeho já neustále čekala, kdy nastane obrat k horšímu.

Přiložil si mobil k uchu, zatímco se navazovalo šifrované spojení s velitelstvím Sigmy. V zrcadle nad toaletním stolkem zahlédl svůj odraz – z pevně sevřených rtů četl úzkost. I krátké zdržení ho dráždilo. Odhrnul si vlhké vlasy z očí a promnul si tváře porostlé tmavým strništěm.

No tak...

Konečně bylo spojení navázáno a ředitel okamžitě promluvil: „Veliteli, jsem rád, že jsem vás zastihl. Omlouvám se za přerušení dovolené, ale je to důležité.“

„Co se děje?“ zeptal se Gray. Jeho obavy se prohloubily.

„Máme problém. Zhruba před dvaceti minutami jsem přijal nouzový hovor od generála Metcalfa.“

Gray si sedl na postel. Strach částečně ustoupil. Nešlo o jeho otce. „Pokračujte.“

„Francouzská zpravodajská služba zachytila naléhavé volání SOS od jednoho ze svých oddílů v Chorvatsku.“

„V Chorvatsku?“

„V tamějších horách. Francouzský vojenský oddíl tam chránil nějaké archeologické naleziště. Znělo to, jako kdyby ho někdo napadl. Pokusy o opětovné navázání spojení zatím selhaly.“

Gray nechápal, jak to souvisí se Sigmou, ale když Metcalf volal přímo Painterovi, muselo se dít něco významného. Generál Gregory Metcalf byl velitelem DARPY – Úřadu pro výzkum pokročilých obranných projektů – a Painterův přímý nadřízený. Sigma Force operovala pod záštitou DARPY – jednalo se o oddíl bývalých příslušníků Speciálních sil vzdělaných v různých vědeckých oborech, takže mohli být nasazováni proti konkrétním hrozbám vůči USA nebo celosvětové bezpečnosti.

„Nerozumím,“ řekl Gray. „Není to spíš věc francouzské armády? Jak se to týká Sigmy?“

„K mezinárodnímu týmu chráněnému francouzským oddílem patřila americká genetička Lena Crandallová, jejíž současný projekt financuje DARPA. Proto nám generál Metcalf zavolał, aby šetření na místě provedl někdo ze Sigmy.“

A jelikož jsem víceméně hned vedle...

„Kat pro vás zařizuje letadlo,“ pokračoval Painter. „Může vás dopravit do těch hor za necelé dvě hodiny.“

Kat – kapitánka Kathryn Bryantová – byla hlavní zpravodajská analytička Sigmy a Painterova pravá ruka. Ona i její manžel byli zároveň Grayovi nejbližší přátelé.

„Co Seichan?“ zeptal se Gray.

„Kat předpokládala, že poletí taky.“

Pohyb přilákal Grayovu pozornost ke dveřím koupelny. Seichan se opírala o dveřní sloupek, zabalená do mokrého ručníku, který zakrýval jen velice málo.

„Kam jedeme?“ zeptala se. Zjevně pochytila základní smysl telefonátu.

Gray se usmál nad jejím postřehem, bezpochyby vypilovaným roky, kdy pracovala jako nájemná vražedkyně. I teď ji částečně halilo tajemství. Ačkoliv na ni řada zemí kvůli jejím minulým zločinům nechávala vypsát vysoké odměny, Gray by vedle sebe nikoho nechtěl víc než ji.

A nejen kvůli její zručnosti se zbraněmi.

Přejel očima po jejím těle, po sexy snědé pleti. I když stála bez hnutí, z rukou i nohou jí vyzařovala elegance a síla.

„Vypadá to, že dovolená skončila,“ řekl jí.

Seichan pokrčila rameny a nechala ručník sklouznout k zemi. „Paříž mě už stejně začínala nudit.“

Otočila se k němu ladnou křivkou zad.

Tenhle výhled mě nikdy neomrzí.

Painter ho přerušil. „V rámci předběžné opatrnosti zahájím vyšetřování i tady ve Státech.“

Gray se zamračil. „Co tím myslíte?“

„Projekt doktorky Crandallové probíhá na Emoryho univerzitě. Vysílám skupinu do Atlanty, aby si promluvili s druhou řešitelkou grantu, se sestrou doktorky Crandallové.“

„S její sestrou?“

„Dokonce jejím dvojčetem. S doktorkou Marií Crandallovou. Zdá se, že ten projekt je rodinná záležitost.“

„Na čem pracovaly?“

„Podstatná část informací je tajná. Ani Metcalf zatím nezná všechny podrobnosti. Vím jenom, že se projekt týkal výzkumu původu lidské inteligence.“

Původu lidské inteligence?

Gray by rád věděl víc, ale předpokládal, že Painter nic dalšího neřekne, dokud si sám o projektu neudělá ucelenější obraz. „Koho posíláte do Atlanty?“

„To je právě ono... Potřebuju někoho, kdo umí plynně mluvit znakovou řečí.“

Gray povytáhl obočí. Nechápal, proč je taková dovednost nutná, ale jestliže se jedná o výzkum lidské inteligence, Painter jistě pošle toho nejlepšího a nejchytřejšího agenta Sigmy.

„Tak kdo tam pojede?“ zeptal se Gray znovu.

Painter jenom vzdychl.

7.55 WASHINGTONSKÉHO ČASU

„Myslel jsem, že je těhotná,“ zabručel Joe Kowalski při vzpomínce na vztekly výraz nové pracovnice ostražiny nahoře za stolem. Mrzutě vystoupil z výtahu na velitelství Sigmy. Vedle něj šel Monk Kokkalis.

„Stejně, ženy se nikdy nesmíš ptát, kdy má termín,“ řekl Monk. „Nikdy. Ani když víš na beton, že čeká trojčata.“

Kowalski se zamračil. „To je tou zatracenou uniformou s tím velkým černým páskem. Přisahal bych, že bude co nevidět rodit.“

„Měl jsi kliku, že tě nezastřelila.“

Možná to měla udělat...

Zadíval se na strop chodby. Velitelství Sigmy bylo schované pod Smithsonianým zámkem v bludišti bunkrů z doby druhé světové války. Když se před chvílí vracel z ranního běhu po Národní promenádě, zkusil se projevit jako dobrý soused a ukázat zájem o novou členku týmu. Pochopitelně neškodilo, že ta žena byla pěkná, s plnými rty.

„U ní máš utrum,“ pokračoval Monk.

Kowalski podrážděně zavrčel. Nepotřeboval, aby mu někdo připomínal zoufale špatné výsledky se ženami z poslední doby. „Už toho nech.“

Monk pokrčil rameny a přešel si dlaní po lysé hlavě. Patrně vycítil, že si poslední poznámku mohl odpustit. Byl o hlavu menší než Kowalski a určitě by nevyhrál žádnou soutěž krásy. Kowalski nicméně věděl, že ani on se nemůže chlubit přílišným šarmem. Nejedna žena ho přirovnala k oholenému lidoopovi – a to byly ještě nejspíš docela velkorysé.

Ve dveřích do komunikační centrály Sigmy se objevila štíhlá postava v úhledné tmavomodré uniformě. „Tady jste, vy dva,“ oslovila je Kat a připojila se k nim. „Právě jdu za ředitelem.“

„Proč nás tak najednou zavolali?“ zeptal se Monk a chytil manželku za ruku.

Kowalski postřehl toto prosté gesto náklonnosti, jednoduché a samozřejmé. Pocítil vlnu žárlivosti, doprovobené zábleskem naděje.

Když tenhle chlápek může sbalit takovou ženskou...

Monk ale vynahrazoval nedostatky ve vzhledu bezpočtem jiných věcí. Sloužil u Zelených baretů, měl řadu jizev z bojů a nyní pracoval jako odborník Sigmy na soudní lékařství. Mnozí protivníci už kvůli jeho hrubšímu zevnějšku podcenili jeho dovednosti i bystrou mysl.

Ředitel Painter kdysi Kowalskému vysvětlil, že Sigma odvozuje svůj název z řeckého písmene Σ , matematického symbolu pro součet všech částí, protože Sigma Force představovala kombinaci těch nejlepších lidských schopností, pokud šlo o mozek i svaly. A takový popis na Monka Kokkalis rozhodně seděl.

Kowalski zahlédl ve skle zavřených dveří vlastní odraz a zhodnotil svou medvědí postavu, silný krk i křivý nos.

Tak co tu sakra dělám já?

Když sloužil u vojenského námořnictva, nedotáhl to výš než na řadového námořníka. I u Sigmy se jeho „vědecký“ výcvik soustředil na to, jak vyhazovat věci do povětří. Ne že by ho to nebavilo, ale hluboko uvnitř věděl, že pokud jde o rovnováhu mezi mozkiem a svaly, v jeho případě jedna strana výrazně převažuje nad druhou.

„Důvod vám vysvětlí Painter,“ odpověděla Kat. „Sami si teprve mapujeme situaci.“

Kowalski je oba následoval chodbou k ředitelově kanceláři. Jeho i Monka zavolali do Sigmy, když při ranním běhu zatáčeli kolem Lincolnova památníku. Oba ještě na sobě měli tepláky a mikiny.

Kat s Monkem vešli otevřenými dveřmi k řediteli jako první a Kowalski hned za nimi. Painter Crowe seděl na svém obvyklém místě za stolem se stohy složek. Zrovna telefonoval a zvednutou dlaní jim naznačil, ať počkají. Na stěnách za ním zářily tři ploché nástěnné obrazovky s různými mapami, zpravodajskými kanály a leteckými záběry nějakých hor. Velitelství Sigmy sice bylo pohřbené pod zemí, ale monitory sloužily jako ředitelova okna do okolního světa.

Painter ukončil hovor a vytáhl si z ucha sluchátko bluetooth. Vstal. „Díky, že jste přišli. Objevil se případ, který je jako stvořený pro vaši jedinečnou kombinaci talentů.“

Pověděl jim o přeřazení francouzského vojenského oddílu v chorvatských horách, ukázal oblast na mapách i živých družicových záběrech a nakonec představil skupinu vědců, kterou francouzský oddíl sřežil. Na monitorech se otevřely obličejové výzkumníků: britského geologa, francouzského paleontologa a nějakého historika z Vatikánu. Poslední fotografie zachycovala mladou ženu v bílém laboratorním plášti. Usmívala se do objektivu, měla dokonalé zuby, opálenou pleť a náznak pih na obou tvářích. Dlouhé, tmavě plavé vlasy si stáhla do praktického ohonu.

Kowalski uznale hvízdal.

Painter si jeho reakce nevšímal. „Doktorka Lena Crandallová. Genetička z Emoryho univerzity, ředitelka projektu financovaného DARPOU.“

„Na čem pracovala?“ zeptal se Monk.

Kowalskému to bylo jedno. Dál zíral na fotku.

„To bych chtěl, abyste vy dva zjistili,“ odpověděl Painter. „Kat vám zařídila let do Atlanty, kde si promluvíte se sestrou doktorky Crandallové a zjistíte, jak jejich výzkum souvisí s archeologickým nalezištěm v Chorvatsku. Pořád nám chybí některé kousky skládačky.“

„A co ten výzkumný tým v Chorvatsku?“ zeptal se Monk.

„Gray a Seichan jsou na cestě, aby všechno vyšetřili.“ Painter se podíval na Kat, která na souhlas přikývla. „Než přistanou, chci znát konkrétní téma jejich výzkumného projektu.“

Monk praskl klouby prstů na jedné ruce a rozhlédl se po obrazovkách, aby si zapamatoval všechny známé údaje. Zjevně už se připravoval na nový úkol.

Painter mu položil dlaň na rameno. „Napadlo mě, že vzhledem ke svému vzdělání v lékařství a genetice budete nejvhodnější pro rozhovor s doktorkou Marií Crandallovou ohledně jejího grantu. Připojí se k vám i člověk z Národní vědecké nadace, který dohlíží na financování projektu.“

Painter se obrátil ke Kowalskému. „A vy...“

Kowalski se zamračil. Nedokázal si představit, jak by mohl přispět nad rámec obvyklé role bodyguarda.

„Jste nejvhodnější ke komunikaci s testovacím subjektem doktorky Crandallové, s ústředním bodem a vyvrcholením jejího výzkumu.“

„Jak to?“ zabručel Kowalski.

„Protože umíte znakovou řeč.“

Kowalski nakrabatil čelo. Překvapilo ho, že ředitel zná tento detail z jeho minulosti, ale pokud šlo o prověřování lidí, Sigma si počínala důkladně, takže pochopitelně musela znát historii jeho rodiny. Vyrostl v jižním Bronxu, doslova na špatné straně kolejí. Jeho prarodiče během války emigrovali z Polska. Otec si nakonec otevřel malý bufet, ale většinu zisku o víkendech propil. Kowalski měl jednoho sourozence, mladší sestru Anne, která se narodila s Goldenharovým syndromem, vrozenou vadou, s níž je spojeno vážné pokřivení páteře a těžká ztráta sluchu. Když jejich matku zabil opilý řidič, otec vzal tragédii jako záminku pro ještě častější pití, takže většina péče o Anne padla na Kowalského mladá bedra.

Zhluboka se nadechl a potlačil vzpomínky na trápení, emocionální i fyzické, jež jeho sestra prožívala, než v pouhých jedenácti letech zemřela. Prsty zabloudil do kapsy, k doutníku, který tam měl schovaný, a pohládl jeho celofánový obal. Najednou dostal chuť si zakouřit.

„Už dlouho jsem neznakoval,“ zahučel.

„Slyšel jsem něco jiného,“ řekl Painter. „Prý občas pracujete jako dobrovolník u hluchých dětí v Georgetownské nemocnici.“

Monk se na něj podíval a udiveně povytáhl obočí.

Kowalski v duchu proklel všetečnost Sigmy. „Koho přesně tam mám vyslechnout?“

Painter si založil ruce na prsou. „Nejdřív vás nechám, abyste se s ním setkal. K získání plné spolupráce doktorky Crandallové se vaše znalost znakové řeči může hodit.“

Jak myslíte...

Kowalski se odvrátil, aniž by se namáhal maskovat podráždění.

„Co ta druhá sestra, ta v Chorvatsku?“ zeptal se za ním Monk. „Pořád nic nevíte o osudu výzkumného týmu?“

Painter zvážněl. „Nic. Víme jenom to, že v oblasti proběhla série menších zemětřesení. V celém pohoří teď dochází k doprovodným otřesům.“

„A situace se patrně ještě zhorší,“ dodala Kat.

5. kapitola

29. DUBNA 14.15 STŘEDOEVROPSKÉHO ČASU
KARLOVACKÁ ŽUPA, CHORVATSKO

Lena se rozechvěle krčila na okraji skály. Její čelová svítilna ozařovala černou hladinu rostoucího jezera, které vyplňovalo spodní část jeskyně.

Musíme se odtud dostat...

Během posledních dvaceti minut povodeň zakryla všechny stopy pravěkého tábora, které tento podzemní svět obsahoval. Přelila se přes vápencem potažené kosti i zuhelnatělé skvrny dávných ohňů. Zbývaly jen vrcholy stalagmitů a kresby na stěnách – jenže teď vypadala stáda jelenů a bizonů, jako kdyby se topila.

Lena navzdory vlastnímu strachu litovala té nevyčísitelné ztráty.

Otec Novak vedle ní schoval mobil zpátky do batohu a zavrtěl hlavou. Neměl větší štěstí než ona před chvílkou. Pokusila se dovolat sestře do Států, ale takhle hluboko pod zemí neměla signál.

„Měli bychom se dobrodit do sousední jeskyně, kudy jsme sem vlezli,“ navrhl Roland. „Podíváme se, jestli tam není nějaká cesta ven. Po tolika otřesech se třeba něco uvolnilo a znovu se otevřel východ, který útočníci odpálili.“

Neříkal to příliš přesvědčeně, ale Lena přikývla. Chtěla něco podniknout – když nic jiného, aspoň zůstat v pohybu. Vytáhla si batoh výš na rameno a sklouzla z okraje skály do temného jezera. Ledová voda jí okamžitě zalila boty a promáčela kalhoty do půlky steh. Se stisknutými zuby vykročila.

„Opatrně,“ varovala Rolanda. „Pěkně to klouže.“

Kněz ji následoval. Při vstupu do vody hlasitě zalapal po dechu. „Že to klouže? Měla jste mě spíš varovat před tím, jak je studená.“

Lena se mimoděk usmála – oceňovala jeho pokus odlehčit situaci. Společně prošli velkou jeskyní a zamířili do chodby k sousední, menší prostře. Modlila se, aby tu našli nějakou únikovou cestu.

Když se přiblížili k ústí chodby, zaznělo kolem nich tlumené zadunění a hladinu jezera zčeřily vlnky.

„Další otřes,“ řekl Roland a oba se zastavili.

Tajili dech a připravovali se na nejhorší, ale otřes, jako několik předešlých, rychle odezněl. Přesto Lena přidala do kroku a posvítla si do chodby.

„Je zpola zaplavená,“ řekla.

„Lepší, než kdyby byla zaplavená úplně.“

„To je pravda.“

Sklonila hlavu pod nízký strop a vykročila. Ztěžka oddechovala a snažila se držet na uzdě svoji klaustrofobii. Za normálních okolností jí stísněné prostory nevadily, ale s tíhou hory nad hlavou a potřebou sklánět se k proudu temné vody slyšela, jak jí v uších buší krev.

Chodba našťěstí v mírném úhlu stoupala, takže na konci jí voda dosahovala jen po kotníky. I tak byla celá promáčená a měla co dělat, aby jí nedrkontaly zuby – jen zčásti zimou.

Roland na tom nebyl o moc líp – roztřeseně se podíval na hromadu uvolněných kamenů u základny protější stěny, zvedl hlavu a namířil kužel světla ke stropu. Lena ho napodobila a spolu hledali ve stropě nějakou stopu po starém vstupu, ale otvor dokonale zmizel. Shora stékalo jen několik pramínek vody, které sem pronikaly mezi balvany z lijáku nahoře.

Roland sevřel ruku v pěst a něco si tiše zamumlal. Mluvil chorvatsky, a ačkoliv mu Lena nerozuměla, znělo to spíš jako kletba než jako modlitba.

„To bude dobré,“ pokusila se ho utěšit. „Přečkáme bouři. Někdo nás určitě přijde hledat. Až něco uslyšíme, budeme křičet. Jakmile o nás budou vědět, osvobodí nás.“

Roland se rozhlédl po hladině vody, která už jim dosahovala do poloviny lýtek. Lena mu byla vděčná, že neřekl zjevné: pokud je nezabije záplava, zemřou určitě na podchlazení.

Přikývl. „Takže budeme čekat a...“

Přerušilo ho tiché zasténání ze stínů vlevo. Lena se tím směrem otočila. Zpoza vápencového výstupku se vynořila tmavá postava a Roland strhl Lenu za sebe – patrně se bál, že se jedná o některého z lupičů.

Muž si z kleku sedl na bok a zvedl ruku proti oslnivé záři jejich čelovek.

„*Père Novak... Docteur Crandall...*“, zachraptěl francouzsky. „*C'est vous?*“

Lena mu posvítla do obličeje, zpola pokrytého krví. Ačkoliv ho viděla jen krátce, poznala v něm velitele francouzského oddílu.

Roland taky.

Priskočil ke zraněnému. „Veliteli Gerarde!“

Zdálo se, že se vojákovi ulevilo. Vytáhl zpoza skalního výstupku pušku, která ho podle všeho trochu uklidnila, a obrátil se k nim. „*Qu'est-ce qui s'est passé?*“ zeptal se chraptivě a pokusil se zopakovat totéž anglicky. „C-co se stalo?“

Lena se připojila k Rolandovi, který si prohlížel vojákovo zranění hlavy. Z tržné rány pomalu vytékala krev. Lena předpokládala, že se velitel zranil při výbuchu.

„Jak... jak jste se dostal sem dolů?“ zeptala se.

Gerard se podíval k uzavřenému východu a pomalu odpověděl. Pořád byl lehce omámený. „Když nás napadli, sjel jsem dolů, abych vás chránil. To byl náš hlavní úkol.“

Lena mu rozuměla. *Udržet civilisty, které měl na starosti, v bezpečí.*

„Ale protivníci byli moc rychlí,“ pokračoval Gerard. „Sotva jsem se stačil schovat, už tu byli za mnou. Slyšel jsem, jak volají na Wrightsona a Arnauda, aby vyšli ven. Když jste se neobjevili s nimi, říkal jsem si, že vás schovali. Aby vás ochránili, *n'est-ce pas?*“

Lena přikývla.

„Bylo jich příliš mnoho, než abych na ně zaútočil a pokusil se osvobodit profesory. Při útoku by je oba zabili. Proto jsem čekal, abych pomohl vám dvěma, a až to bude bezpečné, spustil poplach.“

„Měli jsme podobný plán,“ přiznala Lena.

Velitel se zamračil na strop. „Už jsem se chtěl vydat za vámi, ale pak...“ Zavrtěl hlavou. „Víc si nepamatuju.“

„Lupiči vyhodili vchod do povětří,“ řekla Lena. „Výbuch vás zřejmě omráčil.“

Gerard se nejistě postavil. Jednou rukou se opřel o stěnu, druhou si přehodil pušku přes rameno. Podíval se na vodu, která mu šplíchala u nohou.

„Jeskyně zaplavuje voda,“ vysvětlil mu Roland. „Měli bychom se pokusit vystoupat co nejvýš.“

Voják si ho nevsímal a vykročil pryč. Vytáhl z opasku malou baterku a posvítil si do ústí chodby k sousední jeskyni. Po pár metrech už byla chodba zcela zatopená.

Lena se k němu připojila. „Myslím, že Roland... otec Novak má pravdu. Měli bychom vyšplhat po stěnách výš, abychom se udrželi nad stoupající hladinou.“

Gerard zavrtěl hlavou. „Tak rychle sem záchrana nedorazí.“

„Tak co chcete, abychom dělali?“ zeptal se Roland.

Gerard je odvedl ke skalnímu výstupku, za kterým byl původně schovaný. Lena se za něj podívala a zjistila, že se ve skutečnosti jedná o ústí další chodby něco přes metr nad zaplavenou zemí.

Ale kam vedla?

Všimla si, že Gerard vytáhl z kapsy ručně kreslenou mapu, rozevřel ji a přiložil ke stěně. Vypadalo to jako podrobný náčrt zdejšího jeskynního systému.

„Jsme tady,“ řekl a zabodl tlustý prst do konkrétního místa na mapě. „Podle Wrightsonova geologického průzkumu jsou tyhle jeskyně propojené se sérií chodeb a jeskyní vedoucích hlouběji a dál do hor. Možná až k Dulině propasti.“

Gerard se obrátil ke knězi, ale ten se tvářil pochybovačně.

„O čem to mluví?“ zeptala se ho Lena.

„Přijela jste sem přes městečko Ogulin, že ano?“ otočil se k ní Roland.

Lena přikývla – vzpomínala si na malebnou středověkou věsku s kameným hradem a starými domy.

„Ogulin leží nad největším jeskynním systémem v Chorvatsku, tvořeným více než dvaceti kilometry chodeb, jeskyní a podzemních jezer. V centru obce je jeden ze vchodů.“

„V centru obce?“ zopakovala.

Roland přikývl. „Z okolních hor vytéká řeka Dobra, která vyhloubila strž probíhající Ogulinem. Uprostřed městečka padá do propasti, kde mizí pod zemí. Tomu místu se říká Dulina propast a váže se k němu řada pověstí o mladé dívce Dule, která se vrhla dolů, aby se vyhnula sňatku se starým a krutým šlechticem.“

Lena se obrátila k francouzskému vojákoví. „A vy si myslíte, že nás tahle chodba dovede k té propasti a ven odtud.“

„Wrightson se domníval, že by to tak mohlo být,“ odpověděl Gerard. „Ale chodba ještě nebyla pořádně prozkoumána.“

„Jak daleko je to městečko?“

„Zhruba sedm kilometrů vzdušnou čarou,“ řekl Roland.

Sedm kilometrů.

Zalilo ji zoufalství.

„Mám v batohu lana, horolezecké vybavení i náhradní baterie,“ poznal Gerard.

Lena se snažila potlačit paniku a dívala se na stoupající vodu. „Co když je zaplavený i zbytek toho systému?“

„*Je ne sais pas*,“ pokrčil Gerard rameny. „Nevím, ale tohle místo rozhodně brzy bude.“

Roland se na ni podíval. „Co chcete dělat? Jestli si přejete zůstat, zůstanu tu s vámi.“

Lena namířila světlo do ústí chodby a zauvažovala, jaké neznámé překážky je asi ve tmě čekají. Ale ten francouzský voják měl pravdu. Bylo lepší vyrazit do neznáma než zůstat tady a čekat na téměř jistou smrt.

Narovnala se a obrátila se k oběma mužům.

„Tak pojďme.“

16.04

Gray svíral madlo u svého ramene, zatímco se vrtulník zmítal v bouři. Stěrače marně bojovaly s těžkými proudy deště zalévajícími okna. Do západu slunce zbývaly ještě dvě hodiny, ale vrcholy hor obepínal těžký plášť černých mračen, jež měnila den v noc.

Pilot vedle Graye zápasil s řízením a vrtule tepaly rozbouřený vzduch. Kabina se neustále zmítala v poryvech větru, které jako by přicházely ze všech stran najednou. Konečně vystoupali nad horský průsmyk a v dalším údolí se objevila roztroušená světla.

„Ogulin!“ zavolal pilot do vysílačky a oťel si z čela kapky potu. „Dál s vámi v téhle bouři letět nemůžu. Podle zpráv je počasí v horách za městem ještě horší.“

Gray se otočil k Seichan, která seděla v zadní kabině, zdánlivě nevyvedená z míry divokým stoupáním. Pokrčila rameny – změna plánů jí nedělala žádné problémy.

Před půl hodinou oba přistáli v Záhřebu, hlavním městě Chorvatska, kde už na ně čekal místní pilot s vrtulníkem. Přesun na souřadnice pohřešovaného francouzského oddílu měl trvat jen patnáct minut, ale bouře dobu letu zdvojnásobila a ještě hrozilo, že je smete na zem.

Gray se obrátil zpátky k pilotovi a připravoval se, že ho přemluví, aby pokračoval dál. Nechtěl ztrácet další čas. Čím delší zdržení, tím spíš vychladnou stopy po výzkumném týmu a jeho strážných. Když se ale zahleděl na černá mračna a klikaté vidlice blesků nad vrcholky hor, poraženě se opřel.

„Vezměte nás dolů,“ pokynul pilotovi.

Pilot s ulehčením přikývl a namířil stroj ke světlům na dně údolí.

„Přistanu na poli u městečka,“ ukázal. „Zavolám vysílačkou, aby pro nás přijelo auto. Jakmile se ta nejhorší bouře přežene, můžeme se pokusit o další let. Ale patrně to bude nejdřív ráno. Mezitím vám seženu hotel.“

Gray ho poslouchal jen na půl ucha – v duchu už upravoval časový rozvrh a hledal nějaké alternativy. „Jak dlouho by nám trvalo dostat se na místo pěšky?“

Pilot se na něj pochybovačně podíval. „Můžete dojet autem do vesnice Bjelsko. Ta je jenom šest kilometrů odtud a dál pak čtyřicet minut pěšky, jenže za pěkného počasí. V téhle bouři, přes husté lesy se zaplavenými stezkami, vám to může trvat hodiny a snadno se můžete ztratit. Lepší bude počkat.“

Jako na potvrzení pilotových slov smýkl vrtulníkem tvrdý poryv větru. Pilot znovu upřel pozornost na přistávací manévry.

Gray sáhl do kapsy pro telefon, otiskem palce odemkl jeho obsah a prošel si složky k misi, jež v něm měl uložené. Cestou do Záhřebu si je podrobně přečetl a věděl přesně, co chce najít. Otevřel fotografii zhruba pětapadesátiletého muže s prošedivělými vlasy, stojícího v horolezecké výstroji na okraji propasti.

Otočil se a ukázal snímek Seichan. „Fredrik Horvat, předseda místního horolezeckého sdružení. Do jeskyní v horách jako první vstoupila jeho skupina a zachovala je v tajnosti, dokud se nepodařilo sestavit výzkumný tým, který je měl zajistit.“

Seichan se předklonila. „A ten bydlí tady?“

„Ano. A předpokládám, že zná hory líp než kdokoli jiný. Jestli nás tam zavede...“

Seichan se narovнала. „Nemuseli bychom čekat do rána.“

„Mám jeho adresu.“

Pilot rychle přistál na širokém poli a krátce nato se v šeru objevila dvojice světel blížícího se sedanu. Gray a Seichan vystoupili z vrtulníku a nahrbili se ve svých bundách proti větrem hnaným provazcům deště. Jakmile sedan dorazil, nastoupili na zadní sedadla a Gray řekl řidiči – mladíkovi, který se představil jako Dag – jméno a adresu místního horolezce.

„Á, Fredrik... toho znám,“ řekl Dag lámanou angličtinou a v úsměvu odhalil mezeru mezi předními zuby. „Tohle je malé městečko. Je to blázen. Pořád prolézá jeskyně. Já potřebuju volný prostor. Čím víc, tím líp.“

„Snažil jsem se mu dovolat,“ řekl Gray. „Nezvedá to.“

„Možná je v hospodě. V hotelu Frankopan. Bydlí kousek od něj. Hodně lidí chodí do hospody, když je bouřka. Je prima popíjet brandy, když venku vyjí *vještice* – čarodějnice.“ Zaburácel hrom, až se zatřásla okna sedanu. Dag se mírně přikrčil a jednou rukou se pokřižoval. „Asi bude lepší o nich teď nemluvit.“

Cestou do centra městečka se Gray opakovaně snažil spojit s Fredrikem, ale nedařilo se mu to. Neměl na výběr.

„Nejdřív zkusíme zajet do hospody,“ řekl Dagovi a obrátil se k Seichan. „Když nenajdeme Fredrika tam, někdo v hotelu třeba bude znát jiného průvodce.“

„Pokud se všichni nebojí čarodějnic,“ poznamenala Seichan, opřela si hlavu a zavřela oči.

Po vjezdu do obce se Gray rozhlížel po okolí. Jednalo se o malebnou, pohádkovou vesnici s úzkými uličkami, zalesněnými parčíky a domky se střechami z červených tašek. Všude bylo vidět, že vesnice pochází ze šestnáctého století: od starého vznešeného kostela s vysokou věží po dávnou pevnost na nedalekém kopci. Konečně zastavili pod silnými hradbami kamenného hradu s masivními kulatými věžemi. Cimbuří se tyčilo nad hlubokou říční strží, patrně tou z Fredrikovy fotografie.

„Hrad Frankopan,“ řekl Dag, když zaparkoval u chodníku. Pak ukázal k sousední bílé budově. „A tohle je hotel Frankopan. Hospoda je uvnitř. Zavedu vás tam a zeptám se na Fredrika.“

Normálně by Gray dával přednost nenápadnějšímu postupu, ale zájžd-kou sem ztratili dost času a pořád jim zbývala daleká cesta.

„*Hvala*,“ poděkoval Gray Dagovi chorvatsky, na což Dag reagoval dalším úsměvem.

„Tak pojd'te. Třeba si taky dáme brandy. Na zahrání *vještice*.“

Gray nic nenamítal. Jestli mu Dag najde Fredrika dost rychle, klidně mladíkovi koupí celou láhev.

Dag je provedl deštěm a nahoru po schodech k hlavnímu vchodu. Hotelová hala byla stejně bílá, ale oteploval ji dřevěný nábytek, který vypadal starožitně. Prošli kolem recepce, aniž by se zastavovali. Recepční se na ně zvědavě podívala, ale Dag jen mávl rukou.

„*Zdravo*, Brigita!“

Kývla mu na pozdrav, i když se její zvědavost přetavila v ostražitost.

„Zdá se, že se tu všichni navzájem znají,“ poznamenal Gray.

„A taky poznají, když sem někdo nepatří,“ dodala Seichan zlověstně.

Gray se na ni podíval. Její ladná chůze se neznatelně změnila – většina lidí by si ničeho nevšimla, ale Gray postřehl, že nepatrně přimhouřila oči a na každém kroku si počíná s větší obezřetností.

„Co se děje?“ zašeptal, když zamířili k hukotu plného baru.

„Viděl jsi, jak se na nás tvářila? To nebylo žádné srdečné uvítání. Hádám, že nejsme jediní cizinci, kteří se tu v poslední době objevili. Ať to byl kdokoliv, neudělali na ni dobrý dojem.“

Gray se ohlédl. Recepční se za nimi zamračeně dívala s rukama založenými na prsou.

„Asi máš pravdu,“ řekl. „Tak mě napadá – ti, kdo přepadli francouzské vojáky, patrně projeli tímhle městem. Možná se tu i ubytovali. Měli bychom to prověřit a diskrétně se poptat.“

„A možná jsou ještě tady, protože je tu uvěznila bouře jako nás.“ Seichan na něj povytáhla obočí. „Mohli bychom mít takové šťestí?“

Před nimi zapráskaly výstřely následované křikem.

Vypadá to, že mohli.

16.24

Roland po zádech sklouzl z mokrého svahu do další jeskyně. Zabrzdil patami a velitel Gerard mu pomohl vstát. Roland se připojil k Leně, která se opírala paží o stěnu a mírně skláněla hlavu pod nízkým stropem.

„Jak je to podle vás ještě daleko?“ zeptala se udýchaně po dvou hodinách šplhání a plahočení se tímto podzemním světem.

Gerard měl opět rozevřenou mapu a opíral ji o stěnu. Už opustili oblast, kterou stihl britský geolog zběžně prozkoumat, a vstoupili na nezmapované území. Velitel měl vytažený kompas a zaznamenával voskovou tužkou jejich postup, aby nezabloudili ještě víc.

„Už moc ne,“ odpověděl Roland, ačkoliv popravdě neměl tušení.

„Poslouchejte,“ řekla Lena a narovнала se.

Roland se pokusil řídit její radou a ztišit přerývané oddechování. I Gerard spustil ruku s mapou a naklonil hlavu ke straně. Vtom to Roland uslyšel – vzdálený hukot jako podzemní hromobití.

„Řeka,“ řekl Gerard.

Zatím se vyhnuli nejhorším záplavám – museli obcházet nebo překonávat jen několik tůní a i ty se zdály být trvalou součástí tohoto světa, nikoliv důsledkem současné bouře.